

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Πτυχιακή Εργασία του *Κώτσια Ιωάννη -高原-*, επί πτυχίω, ΑΜ 9980199494456
στο Τομέα

ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Υπό την επίβλεψη του Αναπληρωτή Καθηγητή Φιλοσοφίας Αθλητισμού
Κ.ΓΚΙΟΣΟΥ ΙΩΑΝΝΗ

Εικόνα 1: P.S.

Θέμα: «Πολιτική φιλοσοφία και ιδεολογική εργαλειοποίηση του αθλητισμού υψηλού επιπέδου στην κομμουνιστική Κίνα.»

Ακαδημαϊκό έτος 2021/22

© Copyright
Κώτσιας Ιωάννης
Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εθνικής Αντιστάσεως 41, 172 37, Δάφνη, Αθήνα

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πρωτίστως την Ελένη Μόρφα χωρίς την οποία δεν θα είχα επιστρέψει στον «ζωτικό μου χώρο» της Φυσικής αγωγής.

Επίσης ευχαριστώ θερμά:

Τον Κύριο Γκιόσο Ιωάννη, τον καθοδηγητή της πτυχιακής μου εργασίας, που με τίμησε με την εμπιστοσύνη του, την οποία ελπίζω να επιβεβαιώσω και στο μέλλον.

Όσους από τους προϊστάμενους μου και τους συνάδερφούς μου καθηγητές στη Δ/θμια εκπαίδευση -τον τελευταίο 1,5 χρόνο- σε Ιστιαία, Γούβες, Γλυφάδα, Άγιο Δημήτριο πίστεψαν σε εμένα. Πιστεύω ότι αυτοί, θα «αξιολογούνταν» με άριστα όσον αφορά τη συναδερφική τους αλληλεγγύη, αν υπήρχε μια τέτοια «αξιολόγηση»!

Τους συμφοιτητές μου για τον «μεταδοτικό» ενθουσιασμό της νιότης τους, τον Κοσμήτορα, τους Καθηγητές μου και το Προσωπικό του ΤΕΦΑΑ Αθηνών, που με τον αγώνα τους κάτω από δύσκολες συνθήκες μου ξαναέδειξαν τον δρόμο που οδηγεί στην άμιλλα και τον σεβασμό.

Όλους όσους με ενθάρρυναν, με το βλέμμα τους, τον λόγο τους, τις πράξεις τους, σε σχέση με τη συγκεκριμένη σπουδή, και ιδιαίτερα τους πολύτιμους φίλους μου Μουλά Ευαγγελία, Σουρβίνου Βέρα, Hélène & Arnaud Faye και Ikaros-Mathias Rovegno!

Αυτή η εργασία είναι αφιερωμένη στον αδερφό μου Χρήστο Κώτσια!

Περίληψη

Η επίκαιρη 24η Χειμερινή Ολυμπιάδα του Πεκίνου, το διπλωματικό μπουκοτάζ ορισμένων χωρών σ' αυτήν, καθώς και η προηγηθείσα εξαφάνιση, εντός της χώρας της, της κινέζας τενίστριας Πενγκ Σουάι φέρνει και πάλι στο προσκήνιο το σημαντικό ρόλο που ασκεί η πολιτική στα αθλητικά τεκταινόμενα και αναδεικνύει το ερώτημα της παρούσας πτυχιακής εργασίας που αφορά το αν και κατά πόσο εργαλειοποιείται ο αθλητισμός υψηλού επιπέδου από το καθεστώς της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Απώτερος στόχος είναι η ανάδειξη των ποικίλων σκοπιμοτήτων αυτής της εργαλειοποίησης του αθλητισμού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα συζητηθούν, ακολουθώντας μια χρονολογική πορεία -1949 έως σήμερα- ιστορικής αφήγησης αλλά και πολιτικό-φιλοσοφικής ανάλυσης σε σχέση με την επίδραση που άσκησαν ως προς την πιθανή εργαλειοποίηση του αθλητισμού, ζητήματα όπως: ο ρόλος του αθλητισμού κατά την ίδρυση της κομμουνιστικής Κίνας και η αντίστοιχη «αθλητική διπλωματία» που βοήθησε στην διεθνή αναγνώριση του νέου αυτού κράτους, ο ρόλος της προπαγάνδας μέσω της τέχνης, η σχέση της λεγόμενης «πολιτιστικής επανάστασης» και του αθλητισμού, η καιρία συμβολή συγκεκριμένων αθλημάτων όπως το βόλεϊ και το μπάσκετ, καθώς και το κομβικό ιστορικά σημείο της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων από την Κίνα. Η ερευνά μας θα ενισχύσει την πεποίθηση ότι στην κομμουνιστική Κίνα, όπου επικράτησαν ιδιαίτερες ιστορικό-πολιτιστικές συνθήκες και υπήρχε έλλειψη, ιδίως στο παρελθόν, άλλων διεξόδων προβολής του συγκεκριμένου πολιτικού καθεστώτος, η διατήρηση και ενίσχυση με κάθε μέσο του υφιστάμενου πολιτικού Status Quo είναι η απόλυτη προτεραιότητα! Μια προτεραιότητα που επισκιάζει όμως ατομικά δικαιώματα και παραδοσιακά ολυμπιακά ιδεώδη και αναγάγει τον πρωταθλητισμό σε ένα «εργαλείο» διαιώνισης της.

Λέξεις κλειδιά

Άλμα, διπλωματία, επανάσταση, καλαθοσφαίριση, μαοϊσμός, μπουκοτάζ, ολυμπιάδα, Πεκίνο, πετοσφαίριση, πολιτιστική, τιμονιέρης, Γιάο, Μάο, Σιάοπινγκ, Σουάι.

Abstract

The current 24th Beijing Winter Olympics, the diplomatic boycott of some countries regarding this event, as well as the recent disappearance, within her own country, of the Chinese female tennis player Peng Shui, bring to the fore again the important role that politics plays in sports and highlights the core issue of the present dissertation on whether and to what extent high-level sport is instrumentalized by the regime of the People's Republic of China. The ultimate goal of this thesis is to accentuate the diverse expediencies of this "tooling of sport". In this context, following a chronological course of historical narrative -1949 to date- but also a political and philosophical analysis in relation to the impact they had on the possible instrumentalization of sport, several issues will be discussed: the role of sport in the early stage of communist China and the corresponding "diplomacy of sports" that helped this new state to be internationally recognized, the role of state propaganda through art, the relationship between the so-called "cultural revolution" and sport, the key role of specific sports such as volleyball and basketball, as well as the crucial historical moment of the organization of the Olympic Games from China. Our research will reinforce the belief that in communist China, where particular historical & cultural conditions have been prevailed leading -especially in the past- to the lack of other ways of promoting the dominant political regime, the maintenance and the strengthening by any means of the existing political Status Quo is the absolute priority! A priority that, however, overshadows individual rights and traditional Olympic ideals and reduces high-level sports to a "tool" for its perpetuation.

English title

"Political philosophy and ideological instrumentalization of high-level sports in communist China."

Τίτλος εργασίας στα κινέζικα (Chinese Mandarin), 中文标题

共产主义中国高水平体育的政治哲学和意识形态工具化"。

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	3
Περίληψη.....	4
Abstract	5
Εισαγωγή.....	8
Βασικές Θεωρητικές Έννοιες.....	11
Κομμουνιστική ιδεολογία και αθλητισμός στην «Νέα Κίνα» του Μάο.....	15
Η πολιτιστική επανάσταση και το αθλητικό εποικοδόμημα	19
Ο πρωταθλητισμός ως εργαλείο διεθνούς αναγνώρισης και η διπλωματία του Πινγκ-Πονγκ.....	22
Αθλητισμός και 7η Τέχνη	26
Ο ρόλος της εθνικής ομάδας Βόλεϊ γυναικών	30
Το φαινόμενο «Γιάο Μινγκ» και η επιρροή του μπάσκετ	36
Οι Ολυμπιακοί αγώνες και η κορύφωση της εργαλειοποίησης.....	43
Συμπεράσματα	46
Βιβλιογραφικές αναφορές	49

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

EIKONA 1:P.S.	1
EIKONA 2:WORKERS NEAR "NEST STADIUM"	7
EIKONA 3:PEOPLE'S DAILY ON 1 OCTOBER 1949,THE DAY OF THE ESTABLISHMENT OF CHINA,P.R.	11
EIKONA 4:WORKERS, FARMERS, SOLDIERS ARE THE MASTERS OF PHILOSOPHY"	14
EIKONA 5:CONFUCIUS.....	14
EIKONA 6:MAO IN HIS EARLY YEARS.....	15
EIKONA 7:"THEY ARE OFF", PUBLISHED ON 1925.....	16
EIKONA 8:STALIN & MAO.....	17
EIKONA 9:CULTURAL REVOLUTION SPIRIT.....	19
EIKONA 10:PUBLIC PUNISHMENT	21
EIKONA 11:PING PONG & DIPLOMACY.....	22
EIKONA 12: NIXON IN CHINA	24
EIKONA 13:A TEMPORARY HERO...RUO GUOTUAN, 1959	25
EIKONA 14:WOMAN BASKETBALL PLAYER NO 5, THE MOVIE.....	26
EIKONA 15:"TO LIVE"	29
EIKONA 16:WORLD CUP CHAMPIONS, 1981.	30
EIKONA 17:DENG XIAOPING, THE "REFORMER"	30
EIKONA 18: READY TO "LEAP".	32
EIKONA 19:PRESIDENT XI "ON THE BALL", WHEN IT COMES TO SPORT.	35
EIKONA 20:"EARLY YEARS"	36
EIKONA 21:THE "DRAGON" OF MBA.	38
EIKONA 22:NBA PLAYERS IN CHINA.....	40
EIKONA 23:"BIZARRE RAIN" IN HONG KONG.....	42
EIKONA 24:GREAT OLYMPICS, GREAT CHINA	43
EIKONA 25: IOC PRESIDENT TOMAS BACH IN CONVERSATION WITH PENG SHUAI.....	47
EIKONA 26:ΑΘΗΝΑ 2004, ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ. Ο ΓΡΑΦΩΝ ΠΑΡΕΛΑΥΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ YAO MING.	48

Εισαγωγή

Εικόνα 2: Workers near "nest stadium".

Πηγή: REUTERS, <https://www.japantimes.co.jp/sports/2022/01/02/olympics/winter-olympics/canada-beijing-worry/>

Εν έτει 2022 και λίγες μόλις μέρες πριν τη έναρξη της 24ης Χειμερινής Ολυμπιάδας στο Πεκίνο, το διαφαινόμενο «διπλωματικό μποϋκοτάζ» ορισμένων χωρών, φέρνει πάλι στο προσκήνιο το σημαντικό ρόλο που ασκεί η πολιτική στα αθλητικά τεκταινόμενα, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η εξαγγελία του «διπλωματικού μποϋκοτάζ» σ' αυτούς τους αγώνες, καθώς και το πρόσφατο περιστατικό της «μερικής εξαφάνισης» εντός της χώρας της, της κινέζας τένιστριας Πενγκ Σουάι (彭帥), που στις 2 Νοεμβρίου κατηγόρησε σε ανάρτησή της σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης τον πρώην αντιπρόεδρο της κινέζικης κυβέρνησης Τζανγκ Γκαολί ότι την είχε εξαναγκάσει σε σύναψη σεξουαλικής επαφής, κάνουν προφανή τη στενή σχέση του αθλητικού με το πολιτικό στοιχείο και δημιουργούν ερωτηματικά ως προς το εάν ο αθλητισμός και οι εκλεκτοί του εκπρόσωποι, οι αθλητές, δύνανται να χρησιμοποιούνται κατά το δοκούν, και σε ποιο βαθμό, από τις πολιτικές δυνάμεις μιας χώρας! Χαρακτηριστικά σε σχέση με το θέμα αναφέρεται ότι:

«Η διεθνής ομοσπονδία του τένις μέσω των διοικητικών της οργάνων, καθώς και πολλοί από τους πιο γνωστούς παγκόσμιους αστέρες του αθλήματος σε διεθνές επίπεδο, αμφισβητούν ευθέως τις απαντήσεις των κινέζικων αρχών σχετικά με το που βρίσκεται η αθλήτρια καθώς και την υπονοούμενη -εκ μέρους των κινέζικων αρχών-μη ορθότητα του ισχυρισμού της αθλήτριας περί εξαναγκασμού της σε σεξουαλική σχέση...» (Fan, 2021).

Σε κάθε περίπτωση τα παραπάνω δεδομένα αποτελούν όψεις του ίδιου ερωτήματος, που δεν είναι άλλο από το εξής: Υπάρχει εργαλειοποίηση ή κακώς νοούμενη χρησιμοποίηση του αθλητισμού σε υψηλό επίπεδο από τα κράτη και ειδικότερα από μια χώρα που θέλει να αυτοπροσδιορίζεται ως η νέα υπερδύναμη του 21^{ου} αιώνα όπως είναι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας;

Σε επίπεδο Διεθνούς Πολιτικής κάτι τέτοιο προεξοφλείτε. Διαβάζουμε για παράδειγμα:

«Σε θέατρο πολιτικών εντάσεων μετατρέπονται οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες στο Πεκίνο πριν καλά-καλά ξεκινήσουν. Μετά τις ΗΠΑ τώρα και η Αυστραλία ανακοίνωσε ότι κι αυτή δεν πρόκειται να αποστείλει εκπροσώπους από την πολιτική και τη διπλωματία για να εκπροσωπήσουν τη χώρα».

(Αναστασοπούλου, 2021).

Την ανακοίνωση έκανε ο ίδιος Αυστραλός πρωθυπουργός Σκοτ Μόρρισον, ο οποίος εκτός από το επιχείρημα της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδιαίτερα στην περίπτωση της μουσουλμανικής μειονότητας στην περιοχή Σιν Τζιάνγκ, επικαλέστηκε και διμερείς λόγους. Διαβάζουμε επίσης στην ιστοσελίδα της DW (2021):

«Το λεγόμενο διπλωματικό μπουκοτάζ προκάλεσε την οργή των Κινέζων. Ο εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου εξωτερικών Τζάο Λιγιάν κατήγγειλε την αμερικανική στάση και διαβεβαίωσε ότι οι ΗΠΑ θα πληρώσουν βαρύ τίμημα, χωρίς να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις επί αυτού. Αυτό που κάνουν οι ΗΠΑ παραβιάζει σοβαρά την αρχή της πολιτικής ουδετερότητας του αθλητισμού που περιλαμβάνεται στην Ολυμπιακή Χάρτα, και αντιβαίνει το ολυμπιακό σύνθημα του “είμαστε μαζί”. Μια τέτοια πράξη στρέφεται ενάντια στους αθλητές και τους φιλάθλους όλου του κόσμου. Η Κίνα είναι ιδιαίτερα δυσαρεστημένη με αυτή την εξέλιξη και αντιπαρέρχεται με σθένος τα επιχειρήματα της αμερικάνικης πλευράς. Έχουμε ζητήσει επίσημες εξηγήσεις από την πλευρά των ΗΠΑ και θα λάβουμε αποφασιστικά αντίμετρα».

Στη βάση λοιπόν όλων των παραπάνω το ερώτημα της παρούσας πτυχιακής εργασίας αφορά το αν και κατά πόσο εργαλειοποιείται ο αθλητισμός υψηλού επιπέδου από το καθεστώς της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Απώτερος στόχος η ανάδειξη των ποικίλων σκοπιμοτήτων αυτής της εργαλειοποίησης του αθλητισμού.

Η έρευνα επικεντρώνεται στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, τη φερόμενη ως «Κομμουνιστική Νέα Κίνα» που ιδρύθηκε το 1949, ενώ η ιδιότυπου πολιτικού καθεστώτος οντότητα της Ταιβάν (γνωστή ως κινέζικη Ταϊπέι στο χώρο του αθλητισμού) ή κινέζικες αθλητικές αντιπροσωπείες με βαθμό αυτονομίας από την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας όπως το Χονγκ Κονγκ δεν θα αποτελέσουν σημείο αναφοράς της συγκεκριμένης μελέτης.

Βασική μας πρόθεση είναι η συζήτηση του βαθμού παρέμβασης των πολιτικών διαδικασιών στο αθλητικό γίνεσθαι της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα συζητηθούν, σε σχέση με την επίδραση που άσκησαν ως προς την πιθανή εργαλειοποίηση του αθλητισμού, ζητήματα όπως α) η διπλωματία μέσου αθλητισμού β) η προπαγάνδα μέσω της τέχνης γ) η σχέση της πολιτιστικής επανάστασης και του αθλητισμού δ) ο ρόλος συγκεκριμένων αθλημάτων όπως το βόλεϊ και το μπάσκετ, καθώς και ε) ο ρόλος της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων από την Κίνα.

Το θέμα κρίνεται σημαντικό καθώς υπάρχουν αντίστοιχες εξειδικευμένες μελέτες για την τέως Σοβιετική Ένωση (Akyildiz, 2011; Grant, 2012; Louis & Louis, 2013), την Ναζιστική Γερμανία (Kruger, & Bake, 2003; Pitsula, 2004) και την Φασιστική Ιταλία (Dogliani, 2000) αλλά και γενικότερες μελέτες για την πολιτική και τα σπορ (Cha, 2009; Shaikin, 1988). Επίσης τουλάχιστον από ελληνικής τουλάχιστον ερευνητικής σκοπιάς, το συγκεκριμένο θέμα είναι πρωτότυπο.

Για τον σκοπό της έρευνας θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Με άλλα λόγια θα στηριχθούμε κυρίως σε δευτερογενείς πηγές. Σε ότι

αφορά τους περιορισμούς που μοιάζουν να δυσκολεύουν τη συγκεκριμένη ερευνητική εργασία θα πρέπει να επισημανθεί η έλλειψη «ελληνικών πηγών» που να διαπραγματεύονται έμμεσα ή άμεσα, το ζήτημα. Συνεπώς θα χρησιμοποιηθούν ξενόγλωσσες πηγές της αγγλικής, γαλλικής, κινέζικης (Mandarin), γερμανικής αρθρογραφίας. Όσον αφορά το *φωτογραφικό υλικό* που πλαισιώνει την παρούσα μελέτη, έχει εξασφαλισθεί το δικαίωμα χρησιμοποίησής του πάντα μέσα στο νομικό πλαίσιο της «θεμιτής χρήσης» όπως αυτό καθορίζεται διεθνώς.

Η εργασία εμπεριέχει τις παρακάτω ενότητες: Η πρώτη που φέρει τον τίτλο «βασικές θεωρητικές έννοιες» επιχειρεί μια σύντομη αποσαφήνιση των σημαντικότερων θεωρητικών ορισμών που διαπραγματεύεται η παρούσα μελέτη. Στην ενότητα «κομμουνιστική ιδεολογία και αθλητισμός στη Νέα Κίνα του Μάο» που ακολουθεί, παρουσιάζεται ο πολιτικός, αθλητικός και γενικότερος θεωρητικός προσανατολισμός του κομμουνιστή ηγέτη της Κίνας Μάο Τσε Ντονγκ, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο αυτός υλοποιήθηκε πρακτικά τα πρώτα χρόνια ίδρυσης του νέου κινέζικου κράτος κατά την δεκαετία του 1950. Η «πολιτιστική επανάσταση και το αθλητικό εποίκοδόμημα» αναφέρεται στην ιστορική περίοδο που εξελίχθηκε κατά την ακόλουθη δεκαετία στην Κίνα και χαρακτηρίστηκε από μια έντονη εσωτερική αναταραχή σε όλα τα επίπεδα, κάτι που κάθε άλλο παρά ευνόησε την ανάπτυξη του αθλητικού στοιχείου. Στη συνέχεια «ο πρωταθλητισμός ως εργαλείο διεθνούς αναγνώρισης και η διπλωματία του Πινγκ Πονγκ» θα αναδείξει το πως ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να αποτελέσει το μέσο ακόμη και για την αναγνώριση μιας χώρας στο διεθνές στερέωμα. Ο «αθλητισμός και η 7η τέχνη» κάνει αναφορά στη σύνδεση αθλητισμού και πολιτικής προπαγάνδας μέσω του κινηματογράφου. Η επόμενη ενότητα εξετάζει «τον ρόλο της εθνικής ομάδας βόλεϊ γυναικών» στο προφίλ της μεταρρυθμιστικής Κίνας και τον σημαντικό συμβολισμό αυτής της ομάδας ως προς τις αλλαγές που υιοθέτησε το κινέζικο πολιτικό κατεστημένο από τη δεκαετία του 1980 και ύστερα. Κάτι ανάλογο, για τα χρόνια που ακολούθησαν και σε σχέση με την καλαθοσφαίριση, διαπραγματεύεται το κεφάλαιο με τίτλο «Το φαινόμενο Γιαο Μινγκ και η επιρροή του μπάσκετ». Η ενότητα «οι Ολυμπιακοί Αγώνες και η κορύφωση της εργαλειοποίησης» θα αποτελέσει τη γέφυρα των αρχικών παραδοχών του ερευνητή με τα τελικά συμπεράσματα, με τα οποία και θα ολοκληρωθεί η συγκεκριμένη έρευνα, στο εξώφυλλο της οποίας δεσπόζει η φωτογραφία της τενίστριας Πενγκ Σουάι. (Πηγή: <https://www.abc.net.au/news/2021-11-26/peng-shuai-censorship-chinese-public-and-tennis-fans-don-t-know-/100646872>).

Βασικές Θεωρητικές Έννοιες

Εικόνα 3: People's daily on 1 October 1949, the day of the establishment of China, P.R

Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/People%27s_Daily#/media/File:People's_daily_1_Oct_1949.jpg

Μιλώντας γενικότερα για πολιτική, για πολιτική φιλοσοφία, για ιδεολογία και για εργαλειοποίηση, καλό θα είναι να οριστούν οι έννοιες αυτές σε ένα γενικό πάντα και όχι εξαντλητικό πλαίσιο, καθώς επίσης και κάποιες άλλες που αφορούν το πολιτικό καθεστώς της υπό μελέτη χώρας.

Σύμφωνα λοιπόν με το λεξικό του Cambridge ως Πολιτική ορίζεται:

«-Οι δραστηριότητες της κυβέρνησης, μελών νομοθετικών οργανώσεων ή ανθρώπων που προσπαθούν να επηρεάσουν τον τρόπο διακυβέρνησης μιας χώρας.

-Η δουλειά της κατοχής θέσης εξουσίας στην κυβέρνηση.

-Η μελέτη των τρόπων διακυβέρνησης μιας χώρας.»

Η Πολιτική ως έννοια συνδέεται άμεσα με την αρχαία Ελλάδα και έχει τις ρίζες της στο όνομα του κλασικού έργου του Αριστοτέλη «Πολιτικά», που εισήγαγε τον αντίστοιχο όρο (Πολιτικά=υποθέσεις των πόλεων). Σε μεταγενέστερους αιώνες, ο ορισμός του Αριστοτέλη επικράτησε στις λατινογενείς χώρες, στη Μεγάλη Βρετανία και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Για να προσδιορίσει κάποιος την έννοια της Πολιτικής Φιλοσοφίας θα πρέπει να ξεκινήσει από το «νόημα» της Φιλοσοφίας. Ένας χρηστικός ορισμός είναι αυτός της Britannica (2021) που αναφέρει ότι φιλοσοφία είναι «η αγάπη της σοφίας, η ορθολογική, αφηρημένη και μεθοδική θεώρηση της πραγματικότητας στο σύνολό της.»

Για την πολιτική φιλοσοφία τώρα, ένας ορισμός είναι και ο παρακάτω:

«Ο φιλοσοφικός προβληματισμός σχετικά με τον καλύτερο τρόπο οργάνωσης της συλλογικής μας ζωής, των πολιτικών μας θεσμών και των κοινωνικών μας

πρακτικών, όπως το οικονομικό μας σύστημα και το πρότυπο της οικογενειακής μας ζωής.

Οι πολιτικοί φιλόσοφοι επιδιώκουν να θεσπίσουν βασικές αρχές που, για παράδειγμα, θα δικαιολογήσουν μια συγκεκριμένη μορφή κράτους, θα δείξουν ότι τα άτομα έχουν ορισμένα αναφαίρετα δικαιώματα ή θα μας πουν πώς θα πρέπει να μοιράζονται οι υλικοί πόροι μιας κοινωνίας μεταξύ των μελών της. Αυτό συνήθως περιλαμβάνει την ανάλυση και την ερμηνεία ιδεών όπως η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η εξουσία και η δημοκρατία και στη συνέχεια η εφαρμογή τους με κριτικό τρόπο στους υφιστάμενους κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς.» (Miller, 2021).

Όσον αφορά τον όρο *εργαλειοποίηση -instrumentation-* θα ήταν ίσως χρήσιμο να πάρουμε ως αφετηρία την κυριολεκτική έννοια του, και να την επεκτείνουμε σε ένα μεταφορικό πλαίσιο: «1. Η διασκευή ή η σύνθεση μουσικής για όργανα ειδικά για συγκρότημα ή ορχήστρα. 2. Η χρήση ή εφαρμογή οργάνων (όπως για παρατήρηση, μέτρηση ή έλεγχο) 3. Όργανα για συγκεκριμένο σκοπό καθώς και επίσης επιλογή ή διάταξη οργάνων.» (Merriam-Webster Dictionary, 2021).

Με ανάλογη συλλογιστική θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι «κάποια στοιχεία» χρησιμοποιούνται ενίοτε ως «όργανα» προβολής και διαιώνισης ενός καθεστώτος, στο οποίο οι εθνικές ομάδες, οι αθλητές και οι αθλητικοί παράγοντες παίζουν έναν ρόλο που οδηγεί μεθοδικά σε έναν κύκλο εργαλειοποίησης και της Ιστορίας, κατά τον οποίο:

«Το παρόν επιβάλλει στο παρελθόν τα προβλήματά του, παραμερίζοντας, με συγκινητική αδιαφορία, τα πραγματικά περιστατικά και αγνοώντας τους μηχανισμούς που διέπουν τη λειτουργία των κοινωνικών συνόλων.

Η «ιστορική νομοτέλεια», οι «νόμοι» που διέπουν την κίνηση της ιστορίας, μεταβάλλονται έτσι από στοιχεία απομυθοποίησης και αντικειμενικής προσέγγισης των κοινωνικών πραγματικοτήτων, σε ιδεολογικά προϊόντα που επιτρέπουν στην ιδεολογικοποιημένη και ιδεολογίζουσα ιστοριογραφία να εμφανίζεται με την πανοπλία της αντικειμενικότητας και της επιστημοσύνης, πολλαπλασιάζοντας, έτσι, την εμβέλειά της. Μέσα από αυτή τη διαδικασία επιτελείται, αδιόρατα πολλές φορές, η διολίσθηση από τον χώρο “των νόμων που καθορίζουν την ιστορική κίνηση”, στον χώρο των “διδασμάτων της ιστορίας”: η αντικειμενική γνώση παραχωρεί, έτσι, τη θέση της στην ηθικολογία και στο φρονηματισμό.» (Ηλιού, όπως αναφέρεται στην Αυγή, 2014).

Και βέβαια θα ήταν ελλιπείς οι εννοιολογικοί ορισμοί της παρούσας έρευνας χωρίς τη διατύπωση του νοήματος της *Ιδεολογίας!*

«Ο όρος *ιδεολογία* εισάγεται στις αρχές του 19ου αιώνα από τον Antoine Destutt de Tracy. Ως ιδεολογία, ο ίδιος όριζε ένα σύνολο βασικών απόψεων, πίστεων και δοξασιών, στη βάση των οποίων τα μέλη μιας κοινωνίας αντιλαμβάνονται τις σχέσεις τους με τους άλλους και με τον κόσμο. Επρόκειτο για έναν πολιτικά ουδέτερο ορισμό της ιδεολογίας, βασισμένο σε μια κοινωνική αναπαράσταση των κοινωνιών χωρίς ταξικές διαφορές και

αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα, που παρέμεινε ακλόνητος για αρκετές δεκαετίες...» (Britannica, 2022).

Στα μέσα του 19ου αιώνα, ο Μαρξ εισήγαγε μια εντελώς διαφορετική οπτική: υποστήριξε ότι:

«Η ιδεολογία συνιστά μια αντεστραμμένη εικόνα της πραγματικότητας, μια λανθασμένη, ψευδή συνείδηση, που παρόλο που είναι διάχυτη στο σύνολο ενός κοινωνικού σώματος, δεν παύει να εξυπηρετεί -εν αγνοία όλων ανεξαιρέτως- τα συμφέροντα μιας συγκεκριμένης τάξης, της άρχουσας τάξης.» (Σπυροπούλου, 2019).

Όσον αφορά την έννοια του Κομμουνισμού, αυτός μπορεί να προσληφθεί είτε ως πολιτική θεωρία είτε ως πολιτική πρακτική. Ως πολιτική θεωρία αφορά κυρίως την κριτική ανάλυση του Καπιταλισμού ενώ ως πολιτική πρακτική αφορά τον τρόπο που στην πράξη μπορεί να οργανωθεί μια κοινωνία. Συνοπτικά ένας ορισμός και των δύο διαστάσεων θα ήταν:

«Ο κομμουνισμός ως πολιτική και οικονομική ιδεολογία κυριάρχησε κατά τον 20ο αιώνα και με τον ένα ή τον άλλο τρόπο επηρέασε σχεδόν κάθε κράτος και κάθε υπαρκτό θεσμό ενώ ακόμη και στις μέρες μας επιβιώνει σε ορισμένα κράτη. Ο κομμουνισμός υποστηρίζει ότι ένας κόσμος που θα χαρακτηρίζεται από υλική αφθονία και ειρήνη μπορεί να δημιουργηθεί μέσα από την κατάργηση της ιδιωτικής ιδιοκτησίας, επιτρέποντας στη συλλογικότητα, μέσω της διαμεσολάβησης του κράτους, να σχεδιάσει και να κατευθύνει όλες τις πτυχές της κοινωνίας με επιστημονικό και ορθολογικό τρόπο.»

Ιδεολογικά, είναι το αντίθετο του ατομικισμού και των οικονομικών του laissez-faire. Κατά τον προηγούμενο αιώνα, κομμουνιστικά καθεστώτα αναδύθηκαν στη Ρωσία, την Κίνα, τη Βόρεια Κορέα, την Κούβα, το Βιετνάμ και αλλού, κυριαρχώντας επί σχεδόν του μισού πληθυσμού και της μισής έκτασης του πλανήτη. Σε πνευματικό επίπεδο, ο κομμουνισμός κέρδισε επίσης την καρδιά και το μυαλό πολλών διανοούμενων σε ολόκληρο τον κόσμο...

Η πρώτη λεπτομερειακή ανάλυση της σύγχρονης θεωρίας του κομμουνισμού διατυπώθηκε από τους Γερμανούς διανοούμενους Καρλ Μαρξ (1818-1883) και Φρίντριχ Ένγκελς (1820-1895), οι οποίοι παρουσίασαν το σχέδιό τους στον κόσμο το 1848 με την έκδοση του Κομμουνιστικού Μανιφέστου.» (Chapman, 2019).

Ολοκληρώνοντας, είναι σημαντικό να διασαφηνίσουμε την ιδιότυπη μορφή θεωρίας και πρακτικής του κομμουνισμού που αναπτύχθηκε στην Κομμουνιστική Νέα Κίνα, τον Μαιοϊσμό:

«Ο Μαιοϊσμός ή η θεωρία του Μάο Τσε Ντονγκ είναι ένα εναλλακτικό είδος πολιτικής σκέψης που ισχυρίζεται ότι είναι μια αντί-επαναστατική μορφή μαρξιστικής κομμουνιστικής θεωρίας. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι αυτή η πολιτική τάση αναπτύχθηκε έντονα από την ιδεολογία που διαμόρφωσε ο Κινέζος πολιτικός ηγέτης Μάο Τσε Ντονγκ που έζησε μεταξύ 1893 και 1976. Ο Μαιοϊσμός πίστευε ότι μια επανάσταση του προλεταριάτου (εργατική τάξη)

ήταν απαραίτητη για να αλλάξει η κοινωνία για ένα καλύτερο αύριο. Ωστόσο, αντί της επανάστασης του προλεταριάτου των αστικών εργαζομένων, ο Μαιοϊσμός επικεντρώθηκε στην εξέγερση του αγροτικού πληθυσμού. Αυτό συμβαίνει επειδή η Κίνα εκείνη την εποχή δεν ήταν παρά μια δομικά αγροτική κοινωνία.

Ο Μαιοϊσμός αναπτύχθηκε έντονα στις δεκαετίες του 1950 και 1960. Την περίοδο αυτή το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας -CPC- λέγεται ότι ακολούθησε τις αρχές που έθεσε ο μαοϊκός του ηγέτης. Τα πράγματα άλλαξαν κάπως μετά το θάνατο του Μάο. Ο Ντενγκ Σιαοπίνγκ, ο διάδοχος ηγέτης της χώρας, εφάρμοσε το δικό του μοντέλο ανάπτυξης, τροποποιώντας εν μέρει τη μαοϊκή θεωρία.» (Strephonsays, 2021).

Κατά τη διάρκεια της παρούσας μελέτης, περαιτέρω εννοιολογικές διευκρινήσεις θα δοθούν, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο.

Εικόνα 4: *Workers, farmers, soldiers are the Masters of Philosophy*".

Πηγή: <https://www.dpvintageposters.com/posters/political-and-protest/chinese-propaganda>

Εικόνα 5: *Confucious*.

Πηγή: <https://cognoscoteam.gr/%CE%BF-%CE%B1%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%83%CE%BA%CE%AD%CF%88%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82/>

Εικόνα 6: Mao in his early years.

Πηγή:

<https://www.newstatesman.com/archive/2021/05/ns-archive-mao-tse-tung>

Κομμουνιστική ιδεολογία και αθλητισμός στην «Νέα Κίνα» του Μάο

Η ιστορία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας που ιδρύθηκε το 1949 ξεκινά μετά το τέλος ενός πολυετούς εμφυλίου πολέμου στο οποίο επικράτησαν οι κομμουνιστές αντάρτες υπό την αρχηγία του Μάο Τσε Ντονγκ. Οι ηττημένοι κινέζοι υπό τον Τσανγκ Κάι Σεκ -τον ηγέτη της λεγόμενης εθνικιστικής Κίνας- πέρασαν στο νησί της Ταϊβάν και ίδρυσαν εκεί την «Δημοκρατία της Κίνας», με απώτερο σκοπό την επιστροφή όταν θα το επέτρεπαν οι συνθήκες στην ηπειρωτική ενδοχώρα και την ανακατάληψη της εκεί εξουσίας! Έτσι προέκυψαν δύο κρατικές οντότητες. Στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας το καθεστώς προσδιορίστηκε ως κομμουνιστικό ενώ στην Δημοκρατία της Κίνας το καθεστώς προσδιορίστηκε ως δυτικού τύπου δημοκρατία.

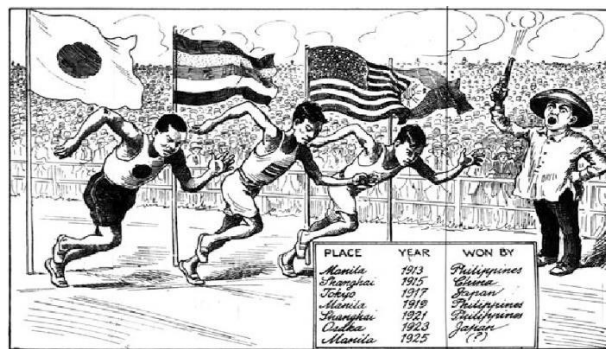
Ο ρόλος του Μάο Τσε Ντονγκ υπήρξε καθοριστικός στα πρώτα χρόνια της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Για ολόκληρες δεκαετίες οι απόψεις του και ο ίδιος παρουσιάζονταν ως αυθεντία επί παντός επιστητού, και φυσικά είχε και άποψη για τον αθλητισμό. Κανείς δε τολμούσε να αμφισβητήσει την ορθότητα των αποφθεγμάτων του χωρίς να καταλήξει στη φυλακή, στα «στρατόπεδα αναμόρφωσης ή και στο θάνατο! Δεν είναι τυχαίο ότι αποκαλείτο ως ο *Μεγάλος Τιμονιέρης*. Ουσιαστικά μιλάμε για μια μορφή προσωπολατρίας.

Σε ότι αφορά τον αθλητισμό η πρόωπη σκέψη του Μάο πριν από την ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας φαίνεται να έχει επηρεαστεί τόσο από τα σύγχρονα της νιότης του ιστορικά γεγονότα, όπως η εθνική ταπείνωση της ήττας στους «πολέμους του οπίου», που άφησαν ανοιχτές πληγές σε ολόκληρο το κινέζικο έθνος, όσο και από το «Κίνημα της Νέας Κουλτούρας» που έκανε σαφείς αναφορές στην αξία της «σωματικής ρώμης». Οι πολιτικοί επιστήμονες Dong & Li παραπέμπουν (2008) στο σχετικό άρθρο του Μάο «Μελέτη της Κουλτούρας του Αθλητισμού», που δημοσιεύτηκε το 1917 και στο οποίο ο Μεγάλος Τιμονιέρης υποστηρίζει:

«Η χώρα μας αποστραγγίζεται από τις δυνάμεις της. Το ενδιαφέρον του λαού για τις πολεμικές τέχνες εξασθενεί. Το επίπεδο υγείας του λαού μας μειώνεται μέρα με τη μέρα. Αυτά τα φαινόμενα θα πρέπει να μας προβληματίσουν σοβαρά. Οι εκφραστές της σωματικής αγωγής έχουν αποτύχει όλα αυτά τα

χρόνια να εμπνεύσουν πραγματικά τα πλήθη επειδή δεν έχουν φτάσει ποτέ στη ρίζα του προβλήματος. Η χώρα μας θα αποδυναμωθεί περαιτέρω εάν τα πράγματα συνεχίσουν προς αυτήν την κατεύθυνση. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αθλητικά επιτεύγματα όπως η σκοποβολή και η σφαιροβολία είναι εξωτερικές δεξιότητες που αποκτώνται ως αποτέλεσμα της προπόνησης, ενώ η μυϊκή δύναμη είναι εν τέλει κάτι εσωτερικό που οπωσδήποτε βοηθάει στην βελτίωση της απόδοσης. Πώς μπορεί ένας άνθρωπος να στοχεύσει με ακρίβεια ή να κάνει ρίψη μεγάλης απόστασης αν έχει κακή σωματική διάπλαση και φοβάται τα όπλα; Η μυϊκή δύναμη προέρχεται από τη συνειδητή προπόνηση...»

Γενικά σ' αυτή την πρώιμη φάση των πρώτων δεκαετιών του 20^{ου} αιώνα ο αθλητισμός φαινόταν να παίζει έναν σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη διαδικασία διείσδυσης του δυτικού επεκτατισμού στην Κίνα και αλλού, όσον αφορά τις αξίες και τα πρότυπα που θα έπρεπε, σύμφωνα με τη βούληση των δυτικών κοινωνιών, να επικρατήσουν εκεί. Ιμπεριαλισμός, Εθνικισμός, Μαιϊσμός -στα σπάργανα του- και μετααποικιακή σκέψη συμπληρώνουν το ιδεολογικό κράμα που επηρεάζει και διαμορφώνει το πλαίσιο εξέλιξης των αθλητικών πραγμάτων σε αυτή την εξαιρετικά δυναμική, από πλευράς εξελίξεων, κοινωνία και περίοδο!

Εικόνα 7: «They are off»

Πηγή: <https://www.semanticscholar.org/paper/Images-of-the-Sporting-%E2%80%9CCivilizing-Mission%E2%80%9D%3A-The-of-H%3%BCbner/56a0278930ac040209730953b62d52b5bd01caa6>

Με τη ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας το 1949, ο αθλητισμός θεωρήθηκε ένα σημαντικό μέρος της νέας εθνικής κουλτούρας της Κίνας, παρόλο που ο Μάο υπήρξε στη συνέχεια μάλλον φειδωλός στις σχετικές αναφορές του. Γενικά ο αθλητισμός σε ένα πρώτο επίπεδο θεωρήθηκε ως μέσο εγκαθίδρυσης της καινούργιας σοσιαλιστικής κοινωνίας και έτσι δόθηκε περισσότερο έμφαση στην ανάπτυξη μορφών μαζικού αθλητισμού, στην άθληση σε χώρους εργασίας όπως ήταν στα -κατώτερης τεχνολογίας- εργοστάσια της χώρας, στην οργάνωση προπόνησης στα πλαίσια της εκπαίδευσης του «Εθνικού Απελευθερωτικού Στρατού», του στρατιωτικού σώματος που είχε ιδρυθεί το 1927 και με το οποίο πορεύτηκε -κυριολεκτικά και μεταφορικά- για δεκαετίες ο Μάο μέχρι τη νίκη τους στο εμφύλιο κινέζικο πόλεμο, εναντίον των «εθνικιστικών στρατευμάτων» του πρότερου ηγέτη της Κίνας, Τσανγκ Κάι Σεκ. Το 1952, στην εναρκτήρια συνεδρίαση του Ιουνίου της Παν-Κινεζικής Αθλητικής Ομοσπονδίας, ο Μάο κάλεσε τον κινεζικό πληθυσμό «να αναπτύξει τη σωματική αγωγή και τον αθλητισμό και να ενισχύσει τη σωματική διάπλαση του λαού». (Dong & Li, 2008).

Με τη «Νέα Κίνα» που δημιουργούνταν λοιπόν εκείνο τον καιρό, ο κινεζικός αθλητισμός χρειαζόταν να αναπτύξει έναν νέο εθνικό χαρακτήρα σοσιαλιστικού τύπου, που θα ήταν αντίθετος στις φεουδαρχικές αξίες και απαλλαγμένος από τις παραδοσιακές δεισιδαιμονίες του παρελθόντος και θα υποστήριζε την αναζήτηση της αλήθειας και την αντικειμενική θεώρηση των γεγονότων. Ο «προοδευτικού τύπου» αυτός αθλητισμός θα έπρεπε να συνεισφέρει στην κομμουνιστική πολιτική δράση, η οποία θα διαμόρφωνε ένα συστηματικό και ενιαίο μέτωπο ενάντια στις «ξένες πληγές» του παρελθόντος: τον ιμπεριαλισμό και την εκμετάλλευση των αγροτών από τους μεγαλοϊδιοκτήτες της γης!

Φυσικά αυτό το νέο αθλητικό οικοδόμημα έπρεπε να βρει κάποια βάση για να στηριχθεί και από τη στιγμή που απέρριπτε τη δυτική κουλτούρα, πάνω στην οποία είχαν στο πρόσφατο παρελθόν δημιουργηθεί κάποιες στοιχειώδεις αθλητικές υποδομές, χρειάστηκε να αναζητηθούν άλλοι σύμμαχοι: το σχετικά επιτυχημένο αθλητικό μοντέλο της επίσης «κομμουνιστικής» Σοβιετικής Ένωσης υιοθετήθηκε αρχικά ως πρότυπο αφετηρίας και άνθησης του κινεζικού κομμουνιστικού αθλητισμού:

«Η πρώτη αθλητική αποστολή από τη Σοβιετική Ένωση επισκέφτηκε την Κίνα από τις 20 Δεκεμβρίου 1950 έως τις 31 Ιανουαρίου του 1951. Η αποστολή πήγε σε 8 πόλεις και έπαιξε συνολικά 33 αγώνες μπάσκετ με τοπικές ομάδες. Οι Σοβιετικοί αθλητικοί σύμβουλοι είχαν επίσης συνομιλίες και πραγματοποίησαν 14 συναντήσεις με κινέζους αθλητικούς αξιωματούχους. Περιέγραψαν τις τρέχουσες μεθόδους ανάπτυξης του αθλητισμού στη Σοβιετική Ένωση, την οργάνωση και τις λειτουργίες του μπάσκετ, τις αρχές και τα βήματα της βασικής εκπαίδευσης, τη διαιτησία του μπάσκετ και την οργάνωση και τα καθήκοντα του αθλητικού προσωπικού. Αυτή η περιοδεία θεωρήθηκε ως ένα ουσιαστικό πρώτο βήμα για να διδαχθούν οι Κινέζοι από τον σοβιετικό αθλητισμό ...Το “Σύστημα Εργασίας-Άμυνας” αποτελούσε από το 1931 μια σοβιετική καινοτομία που η Κίνα προσαρμοσε ως εθνικό πρόγραμμα γυμναστικής. Τα εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μεταφράστηκαν από τα ρωσικά...» (Dong & Li, 2008).

Πηγή: <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/how-stalin-elevated-the-chinese-communist-party-to-power-xinjiang-1949>

Εικόνα 7: «Stalin & Mao»

Θα πρέπει όμως εδώ να διευκρινίσουμε ότι η σχέση των δύο χωρών σε επίπεδο αθλητισμού είχε ημερομηνία λήξης όπως άλλωστε και οι πολιτικές μεταξύ τους σχέσεις. Από το 1953 και μετά, όλο και λιγότεροι Σοβιετικοί εμπειρογνώμονες θα επισκέπτονταν την Κίνα, για τον αθλητισμό ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα.

Μια πιθανή ερμηνεία είναι ότι ο συγκεντρωτισμός και η μονοπώληση της εξουσίας από μεριάς του Κινέζικου Κομμουνιστικού Κόμματος δεν μπόρεσε να συμπορευθεί τελικά με τις παρεμβατικές τάσεις του Σοβιετικού Κομμουνιστικού Κατεστημένου! Με απλά λόγια η Σοβιετική Ένωση επιθυμούσε να ελέγξει τα πολιτικά πράγματα στην Κίνα. Κάτι τέτοιο δεν ήταν αρεστό στο Κινέζικο Κομμουνιστικό Κόμμα. Η πρωτοκαθεδρία που διεκδικούσε η Σοβιετική Ένωση στο επονομαζόμενο κομμουνιστικό κόσμο δεν ήταν ανεκτή στην Κίνα. Κατά βάθος οι Κινέζοι, παρότι ευρίσκονταν σε κομμουνιστικό καθεστώς, ίσως να είχαν διατηρήσει την αυτοκρατορική στάση των προηγούμενων αιώνων απέναντι στα πολιτικά πράγματα. Σε κάθε περίπτωση από την πρώτη στιγμή που ιδρύεται η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας φαίνεται ότι ο αθλητισμός όπως και πολλές άλλες εκφάνσεις της κοινωνικής και πολιτικής ζωής θα χρησιμοποιούνταν ως μέσα ή εργαλεία για την επίτευξη των στόχων του καθεστώτος.

Το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» που ακολούθησε το 1957 μετά την ανάλογη εξαγγελία του πρόεδρου Μάο όσον αφορά το γενικότερο σχεδιασμό της οικονομικής-κοινωνικής ανάπτυξης της κομμουνιστικής Κίνας, επηρέασε άμεσα, και όχι με τον πιο θετικό τρόπο και την πορεία εξέλιξης του κινέζικου αθλητισμού. Το «μεγάλο άλμα» υποτίθετο ότι θα πραγματοποιούσε μια ραγδαία ανάπτυξη στη βιομηχανία και τη γεωργία με «ποσότητα, ταχύτητα και χαμηλό προϋπολογισμό». Η σοσιαλιστική οικοδόμηση δεν θα ήταν αποτέλεσμα ενός σχεδιασμού κατάλληλων επαγγελματιών και εμπειρογνομώνων, αλλά ένα μαζικό κίνημα που θα στηριζόταν στον ενθουσιασμό του λαού και στη δύναμη που γεννιέται από την πολιτική πίστη. Σε αυτό το πλαίσιο, τέθηκε ως στόχος για τη βιομηχανική παραγωγή της Κίνας να ξεπεράσει αυτή της Μεγάλης Βρετανίας μέσα στα 15 χρόνια που θα ακολουθούσαν! Αποτέλεσμα: χρειάστηκαν πολύ λιγότερα, 3-4 χρόνια, για να καταρρεύσει το όλο αυτό εγχείρημα, επιφέροντας οικονομική καταστροφή, πείνα και λοιμό σε εκατομμύρια Κινέζους.

Αναλόγως, αυτήν την περίοδο, και ο επίσημος αθλητικός σχεδιασμός «μπήκε σε κουτάκια» από κομματικά όργανα χωρίς την απαραίτητη εξειδίκευση που επιδίδονταν στην εξαγγελία δεκαετών σχεδιασμών και έθεταν ουτοπικούς ποσοτικούς στόχους όπως για παράδειγμα το ότι 40 εκατομμύρια άνθρωποι έπρεπε να επιτύχουν το πρότυπο του «αθλητικού-εργατικού αμυντικού συστήματος», που προαναφέραμε, 8 εκατομμύρια το «βασικό αθλητικό πρότυπο» και 5.000 άτομα να εξελιχθούν σε κορυφαίους αθλητές! Διαπιστώνουμε δηλαδή εδώ δηλαδή μια ψευδο-τεχνοκρατική ουτοπία με κινέζικα χαρακτηριστικά.

Η πολιτιστική επανάσταση και το αθλητικό εποικοδόμημα

“CRITICIZE THE
OLD WORLD AND
BUILD A NEW
WORLD WITH
MAO ZEDONG
THOUGHT AS A
WEAPON”

-1966
Source 2

Εικόνα 9: Cultural Revolution spirit

Πηγή: <https://slideplayer.com/slide/4630671/>

Τις παραπάνω αρνητικές εξελίξεις που αναφέραμε ήρθε να διαδεχθεί η περιβόητη «Πολιτιστική Επανάσταση» που ισοπέδωσε με τη σειρά της ότι δεν είχαν χτίσει, όσον αφορά το αθλητικό εποικοδόμημα, οι προηγούμενες σχετικές πολιτικές που είχαν εφαρμοστεί! Έχει ενδιαφέρον το πως αντιλαμβάνονται τον αρνητικό χαρακτήρα της «Πολιτιστικής Επανάστασης» ακόμη και αμιγώς κινέζικες πηγές που αναφέρονται σ' αυτήν:

«Η Μεγάλη Προλεταριακή Πολιτιστική Επανάσταση, κοινώς γνωστή ως Πολιτιστική Επανάσταση, είναι ένα πολιτικό κίνημα στην ιστορία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας που έλαβε χώρα στην ηπειρωτική Κίνα από τις 16 Μαΐου 1966 έως τις 6 Οκτωβρίου του 1976...Κινέζοι αξιωματούχοι πιστεύουν ότι ο Μάο Τσε Ντογκ ξεκίνησε την Πολιτιστική Επανάσταση για να αποτρέψει την αποκατάσταση του καπιταλισμού και να εξαλείψει τη διαφθορά, τα προνόμια και τη γραφειοκρατία στο κόμμα και την κυβέρνηση...Ο Μάο χρησιμοποίησε το σύνθημα “αντισοβιετικός ρεβιζιονισμός” και “άντιαμερικανικός ιμπεριαλισμός”... Στο όνομα της επανάστασης αντάρτες κατέλαβαν την εξουσία σε μεγάλη κλίμακα και ίδρυσαν επαναστατικές επιτροπές για να αντικαταστήσουν κομματικές και κυβερνητικές υπηρεσίες. Οι ένοπλες μάχες μεγάλης κλίμακας οδήγησαν σε έναν εμφύλιο πόλεμο πλήρους κλίμακας...Οι δεξιοί και οι μετριοπαθείς του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος απομακρύνθηκαν βίαια από την εξουσία... Οι πέντε μαύρες κατηγορίες ατόμων -φεουδάρχες, μεγάλο-αγρότες, ρεβιζιονιστές, κακά στοιχεία επιρροής και δεξιοί- καθώς και τα παιδιά τους διώχτηκαν ευρέως. ... (中文維基百科, 2022).

Στην επίσημη ιστοσελίδα της κινέζικης κυβέρνησης αναφέρεται σχετικώς:

«Το 1966, καθώς ουσιαστικά προχωρούσε η προσαρμογή της εθνικής οικονομίας και η χώρα άρχισε να εφαρμόζει το Τρίτο Πενταετές Σχέδιο, το κίνημα κριτικής στον ιδεολογικό τομέα εξελίχθηκε σταδιακά σε πολιτικό κίνημα που στράφηκε ενάντια στα στελέχη του κόμματος. Ξέσπασε εξ αυτού η δεκαετής «Πολιτιστική Επανάσταση» που προκάλεσε σοβαρές καταστροφές

στο κόμμα και στο λαό...Ο λόγος για τον οποίο ενδεχομένως ξεκίνησε η «Πολιτιστική Επανάσταση» και έγινε αποδεκτή στον ευρύτερο κομματικό μηχανισμό ενέχει βαθύτερα κοινωνικά και ιστορικά αίτια. Το κόμμα μας εισήρθε υπερβολικά γρήγορα στο ιστορικό στάδιο του σοσιαλισμού μετά από έναν μακρύ και σκληρό πόλεμο και δεν είχε επαρκή ιδεολογική προετοιμασία και επιστημονική κατανόηση του τρόπου οικοδόμησης του σοσιαλισμού σε μια οικονομικά και πολιτιστικά καθυστερημένη χώρα...Εκείνη την εποχή, το κύρος του Μάο Τσε Ντονγκ σε ολόκληρο το κόμμα, το στράτευμα και τον λαό ολόκληρης της χώρας έφτασε στο απόγειο του και μοιραία το φαινόμενο της προσωπικής αυθαιρεσίας και της λατρείας της προσωπικότητας μέσα στο κόμμα αυξήθηκε σταδιακά...» (中国政府网, 2013).

Με απλά λόγια η Πολιτιστική Επανάσταση απετέλεσε ένα «κυνήγι μαγισσών» που υποκινήθηκε από τον ίδιο τον Μάο Τσε Ντονγκ για να εξουδετερώσει τους εσωκομματικούς του αντιπάλους, ξεκίνησε μέσα στους κύκλους του ίδιου του κομμουνιστικού κόμματος και επεκτάθηκε σε ολόκληρη την κοινωνία, με τους νεαρούς μαθητές και φοιτητές, αυτούς που τόσοι ευάλωτοι είναι στην κακόβουλη προπαγάνδα, να πρωτοστατούν στις αναταραχές που εξαπλώθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα και τη «γονάτισαν» σε όλα τα επίπεδα: οικονομικό, κοινωνικό και φυσικά αθλητικό! Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι μια ολόκληρη γενεά εκατομμυρίων νεαρών κινέζων στερήθηκε τη νιότη της και ακόμη και αυτό το δικαίωμα της στην άθληση και την παιδεία, και στάλθηκε με εισιτήρια χωρίς επιστροφή στις πιο απόμακρες αγροτικές περιοχές της αχανούς Κίνας για να «οικοδομήσει» χειρωνακτικά τον σοσιαλισμό και δήθεν να συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας! Κάθε είδος τοπικού αθλητικού πρωταθλήματος σταμάτησε -με εξαίρεση ίσως κάποιους αγώνες μπάσκετ- και ακόμη και παραδοσιακά κινέζικα σπορ όπως το gong fu (κινέζικη πολεμική τέχνη) αντιμετωπίστηκαν με καχυποψία, τα λιγοστά αθλητικά σχολεία έκλεισαν, η συμμετοχή της χώρας σε διεθνείς αγώνες περιορίστηκε σημαντικά, εξαιρετικοί αθλητές και προπονητές που είχαν τιμήσει τη χώρα τους προπηλακίστηκαν και εκδιώχτηκαν ως «γόννοι της αστικής τάξης»!

Γενικότερα η Πολιτιστική Επανάσταση όσο έψαχνε για τα 5 «μαύρα κακοποιά στοιχεία» που προαναφέραμε, υπήρξε η ίδια μια «σκοτεινή περίοδος» στην ιστορία του κινέζικου αθλητισμού, μια περίοδος όπου ο πρωταθλητισμός δεν προάγονταν ούτε καν ως «εργαλείο της πολιτικής», με εξαίρεση ίσως κάποιους αγώνες Πινγκ Πονγκ, τους οποίους θα μνημονεύσουμε παρακάτω.

Εικόνα 10: Public punishment.

A rally at a stadium in Harbin, China, in 1966, attended by the photographer Li Zhensheng. A Communist Party secretary and the wife of another official were denounced and splattered with ink. Credit...Li Zhensheng, via Chinese University Press Πηγή: <https://www.nytimes.com/2019/01/01/world/asia/china-cultural-revolution-photography.html>

Ο πρωταθλητισμός ως εργαλείο διεθνούς αναγνώρισης και η διπλωματία του Πινγκ-Πονγκ

Εικόνα 11: Ping Pong & Diplomacy

Premier Zhou with athletes from Asia, Africa and Latin America, 1979.

Πηγή: <https://chinese posters.net/themes/table-tennis>

Πως όμως η Κίνα κατόρθωσε από την ίδρυση του νέου κράτους της και παρόλο τις δυσκολίες, να χρησιμοποιήσει τον αθλητισμό ώστε να εδραιωθεί ως κρατική υπόσταση στο πλαίσιο της διεθνούς κοινότητας;

«Από την κομμουνιστική άνοδο στην εξουσία το 1949, ο αθλητισμός είχε χρησιμοποιηθεί για να βελτιώσει θεωρητικά την πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανθρώπων. Στη συνέχεια, η κυβέρνηση καλλιέργησε μια επίλεκτη ομάδα ελίτ αθλητών για να προωθήσει την ήπια διπλωματία της Κίνας στη διεθνή κοινότητα.» (Haugen, 2016).

Η Διεθνής κοινότητα, για τους δικούς της ψυχροπολεμικής λογικής λόγους, βρίσκονταν για δεκαετίες σε άρνηση να αναγνωρίσει σε διπλωματικό επίπεδο αυτή την κρατική δομή, ενώ και η Κίνα, αφού όπως προ είπαμε διατάραξε τις σχέσεις της και με άλλους προσωρινούς “σοσιαλιστικούς συμμάχους” -τη Σοβιετική Ένωση-, έδειχνε να επιζητεί την απομόνωση και την προσήλωση στο δικό της μοντέλο ανάπτυξης, κάτω από τις, όπως τονίσαμε, χαώδεις, ιδεοληπτικές και ουτοπικές παραινήσεις του Μάο Τσε Ντονγκ. Το τίμημα αυτής της περιθωριοποίησης υπήρξε ιδιαίτερα βαρύ για το σύνολο του κινέζικου λαού: λοιμός, θάνατοι εκατομμυρίων, πνευματική ανελευθερία και επιστημονική τελμάτωση, υπανάπτυξη οικονομική και φυσικά αθλητική!

Η ηγεσία της χώρας δεν φάνηκε ικανή να αναγνωρίσει αυτές τις τραγικές εξελίξεις παρά μόλις στα μέσα της δεκαετίας του 1970, όπου ο “Μεγάλος Τιμονιέρης” πεθαίνει και οι διάδοχοί του βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για αλλαγές.

Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 η επιρροή του επιφορτισμένου με πολλά προβλήματα υγείας Μάο Τσε Ντονγκ στους κύκλους του Κομμουνιστικού Κόμματος αρχίζει να εξασθενεί και ο πρωθυπουργός Τζόου Εν Λάι είναι αυτός που κινεί σταδιακά τα ηνία της εξουσίας στη χώρα του. Αυτός είναι που θα συγκαλέσει το «πρώτο εθνικό συνέδριο φυσικής αγωγής» τον Ιούλιο του 1971 καθώς και το αντίστοιχο «συνέδριο των αθλητικών σχολείων» ένα χρόνο αργότερα ενώ παράλληλα θα εξαγγείλει την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού ως βασική προτεραιότητα της κινέζικης κυβέρνησης!

Ο πολιτικός αναλυτής Haugen (2016) επισημαίνει:

«Μετά τον θάνατο του Μάο το 1976, ο διάδοχός του Ντενγκ Σιαοπίνγκ, ο οποίος είχε πιο ανοιχτόμυαλες αντιλήψεις από τον Μάο, υιοθέτησε πιλοτικά πολιτικές εμπλοκής της χώρας του στο εξωτερικό και παρείχε μεγαλύτερη πρόσβαση για τους ξένους στην Κίνα. Ωστόσο, ακόμη και πριν από το θάνατο του Μάο και την αρχή της διακυβέρνησης του Ντενγκ, ήταν ο χώρος του αθλητισμού που βοήθησε την Κίνα να ανοιχθεί ξανά προς τη διεθνή κοινότητα.

Η ηγεσία της Κίνας συνειδητοποίησε ότι ο αθλητισμός θα μπορούσε να είναι ένα σημαντικό πολιτικό εργαλείο από άλλη άποψη: θα μπορούσε να αναδιαμορφώσει την ουσιαστική αρνητική διεθνή εικόνα της χώρας. Ήταν ένας τρόπος για τους Κινέζους να δείξουν στον κόσμο μέσω επιτυχιών σε διεθνείς αγώνες ότι η Κίνα ήταν έτοιμη να αναδυθεί στο παγκόσμιο προσκήνιο και να αφήσει πίσω της τις τρισεπίσημες σελίδες της Πολιτιστικής Επανάστασης. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, ο πρωταρχικός στόχος του αθλητισμού στην Κίνα μετατοπίστηκε από ένα συλλογικό πρόγραμμα διατήρησης της ηθικής και πνευματικής υγείας των πολιτών της σε μια ατομικιστική επιδίωξη όπου μόνο οι πιο προηγμένοι και εκλεκτοί αθλητές ενθαρρύνονταν από την κυβέρνηση να συμμετάσχουν εκτενώς».

Με αυτές τις μεθοδεύσεις, η κομμουνιστική Κίνα γίνεται αποδεκτή σταδιακά από τη Διεθνή Κοινότητα -ακολουθεί η αναγνώριση της από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών αλλά αναγνωρίζεται και μονομερώς από πολλά κράτη- ενώ το 1979 θα γίνει αποδεκτή και από την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, κάτι που θα της ανοίξει το δρόμο για μια ευρύτερη συμμετοχή και σε άλλες, πέρα των Ολυμπιακών αγώνων, διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι χρονολογικά, η σταδιακή αθλητική αναγνώριση της νέας αυτής Κίνας προηγήθηκε της επίσημης αναγνώρισής της ως κράτος, κάτι που αναδεικνύει τη δύναμη και το κύρος που εμπεριέχει το ευρύτερο αθλητικό κίνημα σε διεθνές επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα:

- Το 1959, ο Ρονγκ Γκουοτουάν, στον οποίο μοιραία θα γίνει αναφορά και παρακάτω, κέρδισε τον απλό αγώνα ανδρών στο παγκόσμιο πρωτάθλημα Πινγκ Πονγκ στη Γερμανία, για να γίνει έτσι ο πρώτος παγκόσμιος πρωταθλητής που εκπροσωπεί την Κίνα, υπό το νέο καθεστώς διοίκησής της.

- Ένα χρόνο αργότερα, η Κινεζική ομάδα αναρρίχησης ολοκλήρωσε την ιστορική προσέγγιση στην κορυφή του Qomolangma (Ιμαλαία) μέσω της βόρειας πλευράς του βουνού, προκαλώντας τον θαυμασμό όλων όσων ασχολούνταν με την ορειβασία και όχι μόνο!
- Το 1971 η Αμερικάνικη εθνική ομάδα του Πινγκ Πονγκ θα αποδεχθεί την επίσημη πρόσκληση του κινέζικου καθεστώτος για τη συμμετοχή σε μια σειρά παιχνιδιών που θα λάμβαναν χώρα στο Πεκίνο εναντίον της αντίστοιχης κινέζικης ομάδας. Ήταν η πρώτη φορά από το 1949 που μια αμερικάνικη αντιπροσωπεία πατούσε επί κινέζικου εδάφους, κάτι που θα άνοιγε το δρόμο και για της ακόλουθη επίσκεψη στην Κίνα το 1972 του Αμερικανού προέδρου Ρίτσαρντ Νίξον!

Εικόνα 12: Nixon in China

The China-visit of President Richard Nixon symbolizes the beginning of the normalization of Sino-US relations. Chairman Mao Zedong met with President Richard Nixon in Beijing. Πηγή: http://www.china.org.cn/international/china-us/2009-01/04/content_17050963.htm

Αυτή τη χρονική περίοδο υπήρξαν και άλλες αξιοσημείωτες διεθνείς επιτυχίες από την κινέζικη πλευρά όσον αφορά το άθλημα του Πινγκ Πονγκ. Δυστυχώς όμως, παρόλο την τεράστια σημασία που σηματοδοτούσαν για τη χώρα αυτές οι επιτυχίες, οι συντελεστές αυτών των επιτυχιών -οι ίδιοι οι αθλητές- δεν απόλαυσαν τα εύσημα που τους αναλογούσαν, κρίθηκαν αναλώσιμοι και ενίοτε χαρακτηρίστηκαν και ως «προδότες» σε ένα μεταγενέστερο στάδιο, οδηγούμενοι στο βασανισμό και τη δημόσια διαπόμπευση, εξωθούμενοι στο να εμφανιστούν στο πλήθος έχοντας «πινακίδες μετάνοιας» κρεμασμένες γύρω από το λαιμό τους, παρόμοιες σαν αυτές που είδαμε πρόσφατα να εφαρμόζουν οι κινέζικες αρχές σε παραβάτες των μέτρων κατά του κορονοϊού! Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται και οι τρεις εξωθούμενες αυτοκτονίες τριών κορυφαίων κινέζων παικτών του Πινγκ Πονγκ κατά τη διάρκεια της εκστρατείας της «ταξικής εκκαθάρισης» από τους αυτοαποκαλούμενους επαναστάτες κόκκινό-

φρουρούς της «Πολιτιστικής Επανάστασης»:

«Ο Φου Τσιφάνγκ, ένας διάσημος προπονητής και παίκτης επιτραπέζιας αντισφαίρισης, είχε έρθει από το Χονγκ Κονγκ μαζί με τον Τζιάνγκ Γιονγκνίνγκ για να ενταχθεί στην εθνική ομάδα επιτραπέζιας αντισφαίρισης της Κίνας το 1952. Ο Φου Τσιφάνγκ κατηγορήθηκε ως κατάσκοπος και βασανίστηκε από άλλους αθλητές σε ανάλογες συναντήσεις καταγγελίας και διαπόμπευσης, και τελικά απαγχονίστηκε στις 16 Απριλίου 1968. Ο Τζιάνγκ Γιονγκνίνγκ, κατηγορήθηκε με τη σειρά του ως κατάσκοπος της Ιαπωνίας και κρεμάστηκε στις 16 Μαΐου 1968. Ένας τρίτος παίκτης του Πινγκ Πονγκ από το Χονγκ Κονγκ, ο Ρονγκ Γκουοτουάν, ο οποίος είχε κερδίσει το πρώτο παγκόσμιο πρωτάθλημα επιτραπέζιας αντισφαίρισης στην ιστορία του κινεζικού αθλητισμού το 1959, απαγχονίστηκε στις 20 Ιουνίου 1968.» (Dong & Li, 2008).

Δυστυχώς στις παραπάνω περιπτώσεις διαπιστώνουμε ότι οι κορυφαίοι αθλητές είναι τελικά «πολυεργαλεία»! Μπορούν να ηρωποιηθούν και να χρησιμοποιηθούν για την προβολή ή ακόμη και την αναγνώριση μιας χώρας με τον ίδιο τρόπο που μπορούν να απαξιωθούν και να θυματοποιηθούν στο βωμό της προπαγάνδας εσωτερικών σκοτεινών και εφήμερων πολιτικών σκοπιμοτήτων!

Εικόνα 13: A temporary hero... Guo Tuoguan, 1959

Πηγή: <https://daydaynews.cc/en/sports/469266.html>

Αθλητισμός και 7η Τέχνη

Εικόνα 14: Basketball player No. 5, the movie

女篮 5 号, 1957, 16.05 minute. Πηγή:

https://www.youtube.com/watch?v=dUuPwIkoZ0w&ab_channel=HanYuan

Όσοι έχουν δει την ταινία «Φόρεστ Γκαμπ» -Forrest Gump-, θα θυμούνται μεταξύ των αθλητικών επιτευγμάτων του πρωταγωνιστή Τομ Χανκς, τη συμμετοχή του ως κορυφαίου αθλητή της εθνικής ομάδας Πινγκ Πονγκ των Η.Π.Α στην αποστολή που συμμετείχε σε φιλικούς αγώνες με την αντίστοιχη εθνική ομάδα της Κίνας, επί κινέζικου εδάφους, και σε μια εποχή όπου «κανείς δεν πήγαινε στην ηπειρωτική Κίνα»!

Η σκηνή αυτή ενσαρκώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την ήπια διπλωματία του Πινγκ Πονγκ που προαναφέραμε, και αποτελεί ένδειξη του πως ο αθλητισμός, μπορεί και μέσα από την 7^η τέχνη να εμπνεύσει, να παρακινήσει και ενίοτε να χειραγωγήσει τα πλήθη. Αυτό άλλωστε φαίνεται να είχε γίνει εν μέρει αντιληπτό από την κινέζικη κομμουνιστική ηγεσία, η οποία με την επικράτηση της στην ενδοχώρα είχε «προωθήσει» πολυάριθμες κινηματογραφικές παραγωγές που εξυμνούσαν τα κομμουνιστικά ιδεώδη!

Ιδιαίτερα στο χώρο των Σπορ, σχετικά με την προώθηση του καθεστώτος μέσω του αθλητισμού, αξιοσημείωτη είναι η αναφορά του Λιτλ -Little- (2019) που επισημαίνει:

«Η πρώτη έγχρωμη αθλητική ταινία της της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΛΔΚ) ήταν μια ταινία με θέμα το μπάσκετ, που ονομάζεται Woman Basketball Player No. 5. που κυκλοφόρησε το 1957, και είχε ως

πρωταγωνίστρια της μια εξαιρετική παίκτρια της εθνικής ομάδας μπάσκετ των γυναικών εκείνης της εποχής, την Γιανγκ Τζιέ (Yang Jie).»

Την ταινία μπορεί κανείς να δει στο σύνδεσμο

https://www.youtube.com/watch?v=Ot1z8F7wq94&ab_channel=%E5%8C%97%E5

[%8D%A1%E9%87%91%E8%89%B2%E6%B1%A0%E5%A1%98](https://www.youtube.com/watch?v=Ot1z8F7wq94&ab_channel=%E5%8C%97%E5%8D%A1%E9%87%91%E8%89%B2%E6%B1%A0%E5%A1%98)

Στην ουσία και εδώ η αθλήτρια-ηρωίδα, μέσα από τον αγώνα της για εξέλιξη ως γυναίκα και ως αθλήτρια, ενάντια σε προκαταλήψεις και αντικειμενικές δυσκολίες, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι «εργαλειοποιείται», μετατρέπόμενη σε μια γνήσια πατριώτης και εκφραστής των νέων δυνατοτήτων που προσφέρει το καθεστώς της χώρας της. Έστω και με αυτόν τον τρόπο όμως, το μπάσκετ (στο οποίο θα αναφερθούμε εκτενέστερα παρακάτω) βγήκε κερδισμένο ως άθλημα, αφού έγινε ευρέως γνωστό στην κινέζικη ενδοχώρα και αποσυσχετίστηκε από τη «ξενική και χριστιανική» του προέλευση!

Σε αυτήν καθώς και σε παραπλήσιες ταινίες εκείνης της εποχής υπήρχε όμως και ένα ευρύτερο «ιδεολογικό σημαινόμενο» με κοινωνιολογικές προεκτάσεις:

«Για περισσότερο από μια δεκαετία πριν από την κυκλοφορία της δημοφιλούς ταινίας πολεμικών τεχνών "First of Fury" (Χονγκ Κονγκ, 1972) στην οποία ο Μπρους Λι -Bruce Lee- καταστρέφει εμφιασμένα ένα πλακάτ που έγραφε "Sick Man of East Asia", η βιομηχανία αθλητικών ταινιών της ηπειρωτικής Κίνας πρόβαλε στις ταινίες της νεαρούς Κινέζους αθλητές και αθλήτριες που δεν υπέφεραν πλέον από αυτόν τον προηγούμενο στιγματισμό του "χλεμπονιάρη Ασιάτη". Αντίθετα, οι εικόνες των χαρούμενων και νικηφόρων αθλητών σε ταινίες της εποχής των Μαιοϊστών, όπως το Girl Basketball Player No. 5, το Ice Sisters και το Two Generations of Swimmers χρησίμευσαν ως οπτικές ενσαρκώσεις ενός έθνους που, υπό την ηγεσία του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας, είχε ξεπεράσει αιώνες ταπείνωσης και δεν ήταν πλέον ο λεγόμενος άρρωστος κιτρινιάρης.» (Shuman, 2017).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ταινία "First of Fury" «παίζει ελεύθερα» στο διαδίκτυο και με ελληνικούς υπότιτλους: <https://www.youtube.com/watch?v=aqLzvy162mes>. Περισσότερο από μισό αιώνα αργότερα, στη σύγχρονη αλλά πάντα «κομμουνιστική» Κίνα, μια μοντέρνα κινηματογραφική ταινία κινέζικης παραγωγής του 2020 έρχεται με αφορμή το άθλημα του Βόλεϊ να εμπλέξει προσωπικά διλλήματα, τον πατριωτισμό και την παγκοσμιοποίηση του αθλητισμού εξιστορώντας την πορεία μιας νεαρής παίκτριας της Κινέζικης Εθνικής Ομάδας Βόλεϊ Γυναικών που ακούει στο όνομα Λανγκ Πινγκ (Lang Ping, 郎平). Η αθλητική λοιπόν και η μετέπειτα προπονητική πορεία αυτής -τόσο στην Κίνα, όσο και στις ΗΠΑ- θα την αναγάγει σε λαϊκή ηρωίδα της Κίνας και θα αποτελέσει έμπνευση για τη αυτοβιογραφική ταινία "The leap" (Το άλμα 夺冠), το επίσημο Trailer της οποίας μπορεί να παρακολουθήσει κανείς στο σύνδεσμο: https://www.youtube.com/watch?v=gL8u10ΠQuY&ab_channel=RyoyaGroupTrailerProduction

Στο σχετικό σενάριο βέβαια θα μπορούσαν να επισημανθούν αξιοσημείωτες παραλείψεις, ιδιαίτερα από τους γνώστες της Ιστορίας του Βόλεϊ:

«Ένα άθλημα τόσο γρήγορο όσο το βόλεϊ αξίζει μια πιο εξονυχιστική

προσέγγιση από ό, τι στο “Άλμα”, την πολυτελή σε εφέ αλλά ιδιότυπη και βασιζόμενη σε πραγματικά γεγονότα αθλητική ταινία. Εξιστορώντας την πορεία δεκαετιών της κινεζικής εθνικής ομάδας του βόλεϊ γυναικών και του αστεριού της που έγινε στη συνέχεια προπονήτρια, της Λανγκ Πινγκ, το “Άλμα” είναι ουσιαστικά μια ιστορία ανόδου, πτώσης και επανόδου που προβάλλει ένα υγιές όραμα για τον κινεζικό πατριωτισμό ως σχεδόν τη μοναδική κινητήρια δύναμη για τον οποιονδήποτε από τους χαρακτήρες της ταινίας...» (Kiang, 2021).

Πιο συγκεκριμένα δεν γίνεται αναφορά στην πρώτη θητεία της Λανγκ ως προπονήτρια της εθνικής ομάδας της Κίνας όπου και την είχε οδηγήσει στο αργυρό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ατλάντα το 1996! Γενικά η ταινία επικεντρώνεται σε τρεις κεντρικούς αγώνες: Αυτόν στον οποίο θα κάνουμε ιδιαίτερη μνεία παρακάτω (Κίνα εναντίον Ιαπωνίας στο Παγκόσμιο Κύπελλο του 1981), καθώς και τον αγώνα της Κίνας εναντίον των ΗΠΑ στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου το 2008, όπου οι Αμερικάνοι κάτω από την καθοδήγηση της Λανγκ νίκησαν στο ημιτελικό την κινέζικη ομάδα με σκορ 3-2!

Αναφέρεται σχετικά με το θέμα:

«Η Λανγκ έγινε προπονήτρια της εθνικής ομάδας των ΗΠΑ το 2005, οδηγώντας τις παίκτριες της στο ασημένιο μετάλλιο στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008. Σε ένα πλαίσιο έντονης αντιπαράθεσης, η Λανγκ καθοδήγησε την αμερικανική ομάδα στη νίκη εναντίον της Κίνας στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου. Η άλλοτε ηρωική φιγούρα της χώρας, έγινε ξαφνικά ένας απεχθής ανταγωνιστής στα μάτια των Κινέζων θαυμαστών και υποστηρικτών της.» (Han, 2016).

Επιπλέον η ταινία αναφέρεται στον νικηφόρο αγώνα της Κίνας -στην οποία είχε πλέον γυρίσει και προπονούσε την εθνική της ομάδα η πρωταγωνίστρια- εναντίον της γηπεδούχου Βραζιλίας στον τελικό των Ολυμπιακών Αγώνων του Ρίο, το 2016. Το καθένα από τα 3 παιχνίδια λαμβάνει λοιπόν χώρα σε μια διαφορετική εποχή για το κινεζικό βόλεϊ, και επομένως σε μια διαφορετική φάση εξέλιξης για την Κίνα γενικότερα, αναδεικνύοντας στην κάθε περίοδο ξεχωριστά, τα προβλήματα και τις ανησυχίες αλλά εν τέλει και την προσπάθεια επιτυχίας της εκάστοτε κινέζικης ομάδας βόλεϊ των γυναικών. Η παραπάνω ταινία έχει καθοριστική σημασία για το ίδιο το άθλημα της πετοσφαίρισης, αφού το προβάλλει έντονα και τονίζει τον “λυτρωτικό και απελευθερωτικό του ρόλο” τόσο για τους ήρωες της ταινίας όσο και για την ευρύτερη κοινωνία που αυτοί εκπροσωπούν, ενισχύοντας έτσι την προσπάθεια χειραφέτησης του κινέζικου έθνους που είχε επιχειρηθεί στο παρελθόν και με άλλες αθλητικού σεναρίου ταινίες.

Η συγκεκριμένη ταινία χρειάστηκε να «μονταριστεί» πολλές φορές πριν επιτραπεί η προβολή της σε κινηματογράφους της ηπειρωτικής Κίνας. Εν τέλει όμως το σενάριο της, που βασίζεται άλλωστε στην αληθινή έκβαση των γεγονότων, μάλλον αντανάκλα θετικά μηνύματα και για το κινέζικο πολιτικό καθεστώς: μια επιτυχημένη εγχώρια αθλήτρια, εκμεταλλευόμενη την ελευθερία επιλογών που της παρέχεται από τις αρχές της χώρας της, μεταβαίνει για να εργαστεί στην δυνητικά εχθρική υπερδύναμη, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, πριν ξανά επιστρέψει πανηγυρικά στην πατρίδα της, την Κίνα, την οποία ποτέ δεν ξέχασε, και την οποία θα οδηγήσει στο

θρίαμβο της κατάκτησης του χρυσού μεταλλίου στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο

A Happy end λοιπόν για την ταινία και τη χώρα, κάτι που δεν ήταν η περίπτωση της ταινίας «Να ζεις» (To live- 活着), η οποία είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο: https://www.youtube.com/watch?v=IyzRpEMnv98&ab_channel=cathayroc την ίδια στιγμή που η προβολή της απαγορεύτηκε στην Κίνα το 1994, και την οποία αναφέρουμε κατ' εξαίρεση παρόλο που δεν έχει αμιγώς αθλητική υπόθεση, διότι εξιστορεί με ένταση και ρεαλισμό τα αρνητικά γεγονότα της «Πολιτιστικής Επανάστασης» στα οποία αναφερθήκαμε παραπάνω και τα οποία οδήγησαν την κινέζικη κοινωνία σε αθλητική και γενικότερη τελμάτωση!

Αξίζει όμως, και με αφορμή κάποια από τα σενάρια των ταινιών που προαναφέραμε, να εξετάσουμε τον άκρως καθοριστικό ρόλο που έπαιξαν κάποια αθλήματα στην ιστορική εξέλιξη, και φυσικά στην ευρύτερη ανάπτυξη της κινέζικης κοινωνίας, παράλληλα βέβαια με το γεγονός ότι οι αντίστοιχες αθλητικές επιτυχίες δεν έπαψαν να αποτελούν πεδίο εκμετάλλευσης πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Εικόνα 15: «To live»

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=HorOrml6hKg>

Ο ρόλος της εθνικής ομάδας Βόλει γυναικών

Εικόνα 16: world cup champion, 1981

Chinese women's volleyball players are seen on the victory podium after their team beat Japan 3-2 in the final to win the FIVB Women's World Cup for the first time in history in 1981

. Πηγή: <http://english.cctv.com/2019/12/29/ARTIhfPQIyJNBu4YPSxUUirr191229.shtml>

Όπως αναφέρουν οι Dong & Li (2008) ο ηγέτης της μετά-μαοϊκής εποχής στην Κίνα, ο Ντενγκ Σιαοπίνγκ ανήγγειλε «ιδεολογικές μεταρρυθμίσεις και αλλαγές στον χώρο του αθλητισμού, καθώς και γενικότερες πολιτικές που θα άνοιγαν πόρτες στα πλαίσια ενός σοσιαλιστικού συστήματος με κινέζικα χαρακτηριστικά!» Ο ίδιος πίστευε ότι η επιτυχία σε διεθνείς αγώνες θα οδηγούσε στη διεθνή αναγνώριση της χώρας του και με τον τρόπο αυτό η αθλητική του πολιτική έδωσε έμφαση στην οικοδόμηση μιας θετικής εικόνας στο εξωτερικό.

Εικόνα 17: Deng Xiaoping. the “reformer”

Πηγή: https://www.chinadaily.com.cn/sports/2014-03/28/content_17386983.htm

Μετά τις περιορισμένες και σε ατομικό επίπεδο διεθνείς αθλητικές επιτυχίες του πρόσφατου παρελθόντος, μερικές εκ των οποίων μετατράπηκαν για τους επιτυγχόντες σε διαπόμπευση και ώθηση στην αυτοκτονία, η Κίνα χρειαζόταν μια επιτυχία σε επίπεδο εθνικών ομάδων έτσι ώστε να μπορέσει να στηρίξει και αθλητικά το καινούργιο της αφήγημα, αυτό του ανοίγματος της στον υπόλοιπο κόσμο! Αυτή η αθλητική στιγμή-ορόσημο διαδραματίστηκε για την Κίνα το 1981, χάρη στο άθλημα της πετοσφαίρισης!

«Αν υπάρχει μια ομάδα ηρωίδων που μπορεί να εμπνεύσει γενιές και γενιές στην αθλητική ιστορία της Κίνας, είναι η κινεζική γυναικεία ομάδα βόλεϊ. Το 1981, η ομάδα αυτή νίκησε την Ιαπωνία με 3-2 και κέρδισε το FIVB Παγκόσμιο Κύπελλο Γυναικών για πρώτη φορά στην αθλητική της ιστορία. Η νίκη αυτή τόνωσε τρομερά τον πατριωτισμό και το ηθικό του κινεζικού λαού σε μια εποχή που η ευρύτερη δυναμική της χώρας δεν αναγνωριζόταν σχεδόν καθόλου από τον υπόλοιπο κόσμο... Οι Κινέζες συνέχισαν την πορεία των χρυσών μεταλλίων στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του 1982, στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1984, στο Παγκόσμιο Κύπελλο Γυναικών του FIVB το 1985 και στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του 1986. Παρά την αδιαμφισβήτητη κυριαρχία τους στο παγκόσμιο αθλητικό στερέωμα, η ομάδα αναγκάζονταν να προπονηθεί κάτω από δύσκολες συνθήκες λόγω της έλλειψης, εκείνη την εποχή, οικονομικής στήριξης. Το πάτωμα του προπονητικού γηπέδου τους κατασκευάστηκε από τσιμέντο και ήταν γεμάτο λακκούβες, με συνέπεια τον συχνό τραυματισμό των παικτριών. Παρά τις προκλήσεις που αντιμετώπιζε η ομάδα, οι κοπέλες δεν διαμαρτυρήθηκαν, αλλά αντίθετα επέλεξαν να προχωρήσουν. Η απίστευτη κατάκτηση του τίτλου τους, ενέπνευσε ολόκληρο το έθνος, το οποίο θαύμασε την αξιοσημείωτη ανθεκτικότητά τους, την αφοσίωσή τους και το ανυποχώρητο πνεύμα τους.» (Hu, 2019).

Το Γαλλικό δίκτυο ενημέρωσης France 24 (2021) αναφέρει σχετικά:

«Στις 16 Νοεμβρίου 1981, εκατομμύρια άνθρωποι σε όλη την Κίνα συνωστίζονταν γύρω από ραδιόφωνα και τηλεοράσεις με σήματα που τρεμόπαιζαν για έναν αγώνα βόλεϊ γυναικών, με ευρύτερη σημασία... Τα πυροτεχνήματα αντήχησαν τη νύχτα και πολλοί εμφανίστηκαν με δάκρυα χαράς στα μάτια τους καθώς η Κίνα νικούσε στην Οσάκα την Ιαπωνία, σε πέντε συναρπαστικά σετ, για να στεφθεί για πρώτη φορά νικήτρια του Παγκοσμίου Κυπέλου.

Η νίκη, επί των μισητών -λόγω του μεταξύ τους πολέμου στο παρελθόν- αντιπάλων τους, ήρθε σε μια εποχή όπου η Κίνα σπάνια απολάμβανε αθλητικές επιτυχίες εκτός του Πινγκ Πονγκ, μετατρέποντας μοιραία τη γυναικεία ομάδα βόλεϊ σε ήρωα!

Σε αυτή τη νίκη αποδόθηκε επίσης ένας περεταιίρω ιδιαίτερος συμβολισμός, την ίδια στιγμή που η Κίνα ξεκινούσε τις μεταρρυθμίσεις του Ντενγκ Σιαοπίνγκ (διάδοχος στη ηγεσία του Μάο) που θα οδηγούσαν τελικά σε μια άνευ προηγουμένου περίοδο οικονομικής ανάπτυξης.»

Ο ιδεολογικός συμβολισμός της νίκης διαδραματίζονταν σε δύο τουλάχιστον επίπεδα:

A. Σε εσωτερικό επίπεδο, παρόλο το χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης σε σχέση με τις δυτικές χώρες -κάτι που φαίνεται να γίνεται πλέον παραδεκτό, εφόσον προωθούνται σταδιακά αλλαγές τύπου ελεύθερης αγοράς στο οικονομικό πεδίο- μπορούμε με αγώνα

και πίστη στις δυνατότητες μας να ξεπεράσουμε τα εμπόδια, ακόμη και αν η “αφετηρία” μας γίνεται κάτω από άθλιες συνθήκες:

«Το προπονητικό κέντρο του βόλεϊ χτίστηκε το 1972. Αποτελούνταν από πέντε γήπεδα κατασκευασμένα από μπαμπού με σκαλωσιές από τσιμέντο. Οι παίκτες αιμορραγούσαν κάθε φορά που έπεφταν καθώς τα χαλίκια έτριζαν στα χέρια και στα πόδια τους, δήλωσε ο Τζονγκ Τζιατσί-Zhong Jiaqi-, πρώην επικεφαλής του προπονητικού κέντρου του βόλεϊ στην περιοχή Τζανγκ Τζόου -Zhangzhou-.» (Xiao & others, 2019).

Β. Σε εξωτερικό επίπεδο, είμαστε άξιοι να νικήσουμε υπερδυνάμεις στον τομέα τους, όπως η φημισμένη ομάδα της Ιαπωνίας στην πετοσφαίριση, να προβληθούμε αλλά και να επικρατήσουμε στο διεθνές στερέωμα. Αυτό το τελευταίο σύνθημα θα κυριαρχήσει σταδιακά αλλά ολοκληρωτικά σε όλες τις πτυχές της κοινωνικό-οικονομικής ζωής των Κινέζων και είναι ιδιαίτερα σημαντικό, και καθόλου υπερβολικό, να τονιστεί ότι αυτή η φιλοσοφία ζωής προτάθηκε και ενισχύθηκε σημαντικά από ένα άθλημα, το βόλεϊ, το οποίο, αν και ξενόφερτο, μετρούσε ήδη δεκαετίες παρουσίας στην ευρύτερη περιοχή!

Δε θα πρέπει να παραλείψουμε να πούμε ότι κεντρική πρωταγωνίστρια στην παραπάνω νίκη-ορόσημο της Κίνας εναντίον της Ιαπωνίας υπήρξε η τότε πολύ νεαρή Λανγκ Πινγκ, η αθλήτρια η ζωή της οποίας θα εμπνεύσει το σενάριο του φιλμ «το άλμα» το οποίο έχουμε ήδη παρουσιάσει.

Εικόνα 18: Ready to “leap”

China Selects Peter Chan’s Volleyball Drama ‘Leap’ as its Oscar Contender.

Πηγή: <https://ph.news.yahoo.com/china-selects-peter-chan-volleyball-061035193.html>

Η εθνική ομάδα βόλεϊ γυναικών της Κίνας (中国国家女子 ή 女排) παρουσιάζει διαχρονική σταθερότητα στην καλή απόδοση της, ανάλογη θα μπορούσε να πει κανείς με την ανάπτυξη της κινέζικης οικονομίας, και είναι, όπως είναι προφανές, μία από τις κορυφαίες εθνικές ομάδες στο διεθνές βόλεϊ γυναικών, ενώ παράλληλα αποτελεί σταθερή αξία θετικής προβολής της χώρας στο εξωτερικό, κάτι που την κάνει ιδιαίτερα αγαπητή στο εσωτερικό!

«Στις 15 Ιανουαρίου 2017, η εθνική ομάδα των γυναικών στο βόλεϊ κέρδισε το βραβείο της καλύτερης ομάδας (Sports Personality of the year) στην ψηφοφορία του CCTV (ισχυρό κρατικό κανάλι της Κίνας).» (Baik.baidu, 2021).

Η συγκεκριμένη ομάδα:

«...έχει κερδίσει δέκα πρωταθλήματα σε τρεις μεγάλες διεθνείς διοργανώσεις βόλεϊ, συμπεριλαμβανομένων πέντε Παγκοσμίων Κυπέλλων (1981, 1985, 2003, 2015, 2019), δύο Παγκόσμια Πρωταθλήματα (1982, 1986) και τρεις Ολυμπιακούς τίτλους (1984, 2004, 2016)... Η Κίνα πήρε πέντε συνεχόμενους παγκόσμιους τίτλους στη δεκαετία του 1980 και παρόλο που γνώρισε μια ασταθή εξέλιξη στη δεκαετία του 1990, κατάφερε να κερδίσει τον τίτλο του Παγκοσμίου Κυπέλλου το 2003, το 2015 και το 2019, ενώ κατέκτησε επίσης το χρυσό μετάλλιο στους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και του 2016... Η ομάδα κατατάσσεται τώρα στην 3η θέση της FIVB World Rankings Γυναικών». (Wikipedia, 2021).

Ασφαλώς μια τέτοια ισχυρή ομάδα, με επιρροή όπως τονίσαμε στο ευρύτερο κοινωνικό πεδίο της χώρας που εξετάζουμε, δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη από συγκυριακές πολιτικές σκοπιμότητες και τάσεις. Έτσι πολλά χρόνια μετά την εποχή-τροχοπέδη στην ανάπτυξη του αθλητισμού και όχι μόνο, και των μεγάλων κοινωνικών αναταραχών των προηγούμενων δεκαετιών που αναλύσαμε, όπου ο πνευματικός καθοδηγητής Μάο επεδίωκε με κάθε τίμημα την εξόντωση των εσωκομματικών του αντιπάλων, εμφανίζονται κατά καιρούς παράδοξα φαινόμενα όπως αυτό που περιγράφεται παρακάτω:

«Η γυναικεία ομάδα βόλεϊ της Κίνας έχει εφαρμόσει μία ασυνήθιστη πρακτική στην προσπάθεια της να ανακτήσει τη χαμένη της δόξα. Η ομάδα μελετά την ποίηση του πρώην κομμουνιστή ηγέτη Μάο Τσε Ντονγκ καθώς τα μέλη της πιστεύουν ότι τα εμπνευσμένα λόγια του ηγέτη Μάο θα βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου...

Σε αυτό το πλαίσιο οι παίκτριες πέρασαν έξι ημέρες μελετώντας την ποίηση του Μάο σε ένα ειδικό προπονητικό κάμπινγκ στο Ζανγκτζόου, στην επαρχία Φουτζιάν. Εκεί επικεντρώθηκαν πιο συγκεκριμένα σε ένα ποίημα, τη “Μακρά Πορεία”, το έμαθαν από καρδιάς και το απαγγέλλουν σε ομαδικές συνεδρίες... Το ποίημα αφηγείται το επικό ταξίδι που πραγματοποίησαν οι κομμουνιστικές δυνάμεις του Μάο το 1934-35, καθώς διέφυγαν την καταδίωξη του στρατού του Τσανγκ Κάι-Σεκ, που ήταν ο ηγέτης της Εθνικιστικής Κίνας εκείνη την εποχή... Οι προπονητές της ομάδας ελπίζουν ότι η ποίηση θα εμπνεύσει τις αθλήτριες και θα τις εμπλουτίσει σε πολιτιστικό επίπεδο μέσω ακριβώς αυτού του παραδοσιακού επαναστατικού τρόπου εκπαίδευσης...», (Bristow, 2011).

Είναι φανερό ότι η παραπάνω αναφορά εμπεριέχει στοιχεία προπαγάνδας και φυσικά δεν έχει διαπιστωθεί επαρκώς κατά πόσο αυτή η «στροφή στην ποιότητα» της ποίησης του Μάο υπήρξε πραγματική, πηγαία και αυθόρμητη! Το μόνο που αποδεικνύει το παραπάνω γεγονός είναι ότι οι ιδεολογικές εμμονές σε στοιχεία της πολιτικής φιλοσοφίας του παρελθόντος καλά κρατούν, και αυτό μάλιστα σε μια χώρα όπου η σημερινή επίσημη πολιτική της ηγεσία έχει επισήμως αποκηρύξει πολλές από τις προηγούμενες πολιτικές δράσεις και πρακτικές του Μαιϊσμού!

Πάντως οι συγκεκριμένες “βραδιές ποίησης” μάλλον δεν έφεραν γούρι στην

ομάδα, που έμεινε στη συνέχεια εκτός μεταλλίων -5η θέση- στους Ολυμπιακούς αγώνες του Λονδίνου, ενώ το αισιόδοξο για το άθλημα και ίσως τις ίδιες τις αθλήτριες είναι ότι παρόλο τις όποιες πολιτικές πιέσεις που ενίοτε εμφανίζονται, οι γυναίκες βολεϊμπολίστριες της Εθνικής Ομάδας της Κίνας, παρουσιάζονται σταθερά προσηλωμένες στον σκοπό τους, με επαγγελματισμό και σχετικά χαμηλό προφίλ! Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι μια τεράστια αθλητικά χώρα όπως η Κίνα διάλεξε το 2021 την αρχηγό της εθνικής ομάδας πετοσφαίρισης Τζόου Τινγκ να φέρει τη σημαία της εντός του ολυμπιακού σταδίου του Τόκιο!

Η εθνική ομάδα βόλεϊ των ανδρών της Κίνας φαίνεται να είναι διαρκώς στη σκιά της αντίστοιχης γυναικείας, παρόλο τα επιπλέον κεφάλαια που έχουν επενδυθεί σχετικώς τα τελευταία χρόνια. Συμμετείχε μόλις δύο φορές στους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες, τερματίζοντας στην όγδοη θέση στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1984 στο Λος Άντζελες και στην αξιόλογη 5η θέση στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008 στο Πεκίνο. Ενώ οι κορυφαίες δυνάμεις στο βόλεϊ στην Ασία θεωρούνται το Ιράν και, σε μικρότερο βαθμό, η Νότιος Κορέα και η Ιαπωνία, η ομάδα της Κίνας κατατάσσεται συνήθως από τη 16η έως την 20η θέση στο World Ranking της FIVB (Διεθνούς Ομοσπονδίας του Βόλεϊ). Παράλληλα δεν μπόρεσε να προκριθεί ούτε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο.

Όσον αφορά κάποιες άλλες επιτυχίες της αντρικής εθνικής ομάδας:

«Η Κίνα αγωνίζονταν σταθερά στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα FIVB, φτάνοντας 2 φορές -1978 και 1982- στην έβδομη θέση! Σε ηπειρωτικό επίπεδο, η Κίνα έχει κερδίσει τρία χρυσά μετάλλια στους Ασιατικούς Αγώνες, το 1986, 1990 και 1998, και έχει στεφθεί πρωταθλητής Ασίας το 1979, 1997 καθώς και το 1999.»
(Wikipedia, 2021).

Αξίζει εδώ να επισημάνουμε ότι η επισκίαση της κινέζικης εθνικής ανδρικής ομάδας πετοσφαίρισης από τις επιτυχίες της αντίστοιχης γυναικείας αποτελεί ένα γεγονός στην κινέζικη αθλητική πραγματικότητα που επεκτείνεται και στα άλλα 2 -και όχι μόνο- ομαδικά σπορ στα οποία η Κινέζικη ηγεσία έχει επενδύσει αναλογικά περισσότερα κεφάλαια αλλά και ανθρώπινο δυναμικό: το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ. Τα 2 τελευταία, μαζί με το βόλεϊ, αποτελούν για τους κορυφαίους αθλητικούς παράγοντες της Κίνας τα λεγόμενα 3 σπορ της “μεγάλης μπάλας”-σε αντιδιαστολή με τα σπορ του Πινγκ Πονγκ και της Αντιπέρσισης (μπαντμιντόν) που είναι τα σπορ της “μικρής μπάλας”-. Παρά τις εξαγγελίες και το χρήμα που δαπανήθηκε, καμία από τις 3 ανδρικές εθνικές ομάδες της “μεγάλης μπάλας” της Κίνας δεν προκρίθηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο, τη στιγμή που οι αντίστοιχες εθνικές ομάδες των γυναικών προκρίθηκαν και οι τρεις, με διακριτικό και αποτελεσματικό τρόπο! Το θέμα έχει απασχολήσει επίμονα και τον ίδιο τον τωρινό Πρόεδρο της Κίνας Σι Τζιν Πινγκ (Xi Jin Ping 习近平), ο οποίος φαίνεται να ανησυχεί ιδιαίτερα και για τη γενικότερη χαλάρωση του «ανδρικού προτύπου» μεταξύ των νεαρών αγοριών και προτείνει την ίδρυση περισσότερων ακαδημιών ποδοσφαίρου και άλλων ομαδικών αθλημάτων, καθώς και συμπερίληψη των ανάλογων αθλητικών επιδόσεων των μαθητών στο σχολικό βαθμολόγιο του ελέγχου προόδου αυτών!

Εικόνα 19: President Xi "on the ball", when it comes to sport.

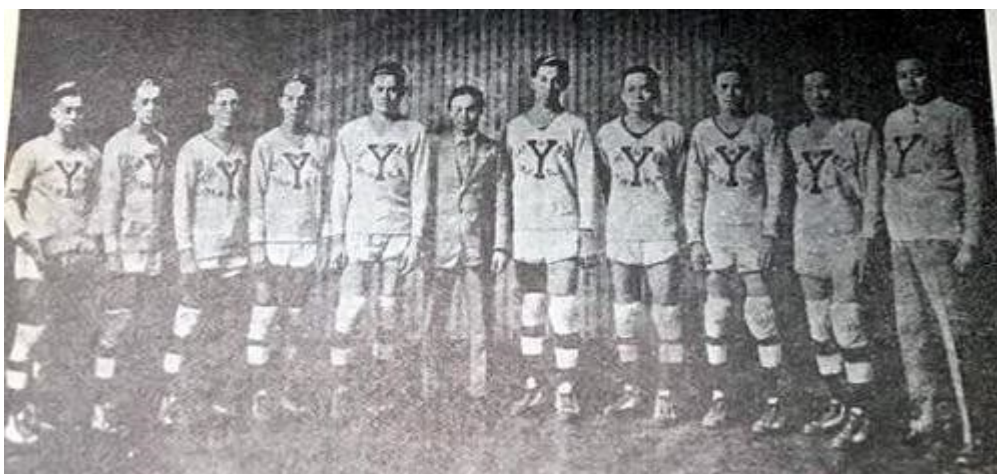
Πηγή: https://www.chinadaily.com.cn/sports/2014-03/28/content_17386983.htm

Ο ίδιος βέβαια ο Πρόεδρος, είναι αυτός που, παρόλο τις ανησυχίες του όσον αφορά την ανδρική νεολαία της χώρας του, υποδέχτηκε προσωπικά στο «Μέγαρο του Λαού» στο Πεκίνο, στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, την γυναικεία ομάδα πετοσφαίρισης της χώρας του, που επέστρεφε μετά από το θρίαμβο της, για ακόμη μια φορά, στο Παγκόσμιο Κύπελλο της Ιαπωνίας! Ο Πρόεδρος Σι θα δηλώσει:

«Ο κόσμος αγαπά την κινεζική εθνική γυναικεία ομάδα του βόλεϊ, όχι μόνο επειδή κέρδισε το πρωτάθλημα, αλλά και επειδή έδειξε το πνεύμα του να βάζει κανείς την πατρίδα πάνω από όλα, μέσω της άμιλλας, της συνεργασίας, της υπομονής και της επιμονής... Έχετε σφυρηλατήσει το πατριωτικό πνεύμα ολόκληρης της χώρας και ενισχύσατε την εμπιστοσύνη και την εθνική υπερηφάνεια των πολιτών...το διαρκώς εξελισσόμενο πνεύμα της κινεζικής εθνικής ομάδας αντιπροσωπεύει μια νέα εποχή και ενσαρκώνει την ισχυρή βούληση του κινεζικού έθνους...». (Hu, 2019).

Συμπερασματικά αν οι αθλητές του Πινγκ Πονγκ ήταν τα «πολυεργαλεία» τόσο για εξωτερική όσο και εσωτερική χρήση, η εθνική ομάδα βόλεϊ των γυναικών αποτελεί ένα πολύτιμο διαχρονικό εργαλείο που δεν «σκουριάζει» ποτέ, και χρησιμοποιείτε σταθερά από την επίσημη πολιτική ηγεσία της χώρας συμβολίζοντας την παράλληλη πορεία του επιτυχημένου ανοίγματος στον κόσμο τόσο της μετά-μαοϊκής διπλωματίας και οικονομίας όσο και αυτό του κινεζικού αθλητισμού!

Το φαινόμενο «Γιάο Μινγκ» και η επιρροή του μπάσκετ

Εικόνα 20: “Early years”

YMCA Basketball players in the early 1920s.

Πηγή:

<https://chineseexclusionfiles.com/tag/chinese-ymca/>

Το άθλημα της καλαθοσφαίρισης (Μπάσκετ) από την παρθενική του εμφάνιση το 1891 στο Spring field College της Μασαχουσέτης των Η.Π.Α, εξαπλώθηκε με απρόσμενη ταχύτητα σε ολόκληρο τον κόσμο και δεν άργησε μόλις 4 χρόνια αργότερα να φτάσει και στην ηπειρωτική Κίνα, μέσω των νεαρών ανδρών του χριστιανικού συνδέσμου (YMCA) που είχαν την έδρα τους στην πόλη Τιεν Τζιν (Tiajin 天津) στα βόρεια της χώρας. Το γεγονός ότι αυτό το νέο άθλημα απαιτούσε ελάχιστο εξοπλισμό που έτσι και αλλιώς βρίσκονταν σε έλλειψη στην αυτοκρατορική, φεουδαρχική και κατ'ουσίαν πάμφτωχη τότε Κίνα, καθώς και το ότι το μπάσκετ δεν έρχονταν σε αντίθεση με βασικές αξίες του κινέζικου πολιτισμού, συνετέλεσε στο να γίνει αποδεκτό αυτό το “ξενόφερτο σπορ” και στο να διαδοθεί και στα ευρύτερα λαϊκά στρώματα του κινέζικου πληθυσμού.

Με την επικράτηση των κομμουνιστικών δυνάμεων του γνωστού μας πλέον Μάο Τσε Ντονγκ και την ίδρυση της Λαϊκής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Κίνας, αυτή η μη αναγνωρισμένη ως κράτος από τη διεθνή κοινότητα νέα κρατική οντότητα θα χρησιμοποιήσει όπως είπαμε τον αθλητισμό και βεβαίως και το μπάσκετ ειδικότερα για να προωθήσει τις διπλωματικές της σχέσεις. Οι πρώτοι αγώνες σε επίπεδο “τουρνουά” μπάσκετ εθνικών ομάδων θα δοθούν με άλλες κομμουνιστικές χώρες αλλά η πρώτη ίσως “αθλητικό-διπλωματική” επιτυχία της χώρας θα είναι οι αγώνες μπάσκετ που θα δώσει το 1959 με την Ελβετία και τη Γαλλία, κάτι που αποτελούσε μια πρώτη de facto αναγνώριση της ύπαρξης της “σοσιαλιστικής” εθνικής ομάδας καλαθοσφαίρισης της Κίνας, η οποία δεν θα γίνει ολοκληρωτικά αποδεκτή στο ευρύτερο διεθνές αθλητικό στερέωμα παρά πολύ αργότερα, στα μέσα της δεκαετίας του 1970!

Ειδικότερα όσον αφορά το μπάσκετ στην πρώιμη Κομμουνιστική Κίνα, θα πρέπει να τονίσουμε ότι το άθλημα συνέχισε την πορεία του απολαμβάνοντας ευτυχώς τη στήριξη του νέου καθεστώτος και κέρδισε την επίσημη αναγνώριση του

ως “εθνικό χόμπι”. Τα μέλη του Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού 中国人民解放军 που είχαν πρωτοστατήσει στην κομμουνιστική κινέζικη επανάσταση, ίδρυσαν, το 1955, μία από τις πρώτες εγχώριες ομάδες της χώρας, τη θρυλική Bayi Rockets, με την αρχική ονομασία "Bayi" (八一), που σημαίνει κυριολεκτικά “πρώτη ογδού”. Ο τίτλος αυτός είναι εμπνευσμένος από την ημερομηνία ίδρυσης του Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού, την 1η Αυγούστου του 1927.

Συμπερασματικά, το μπάσκετ στην Κίνα, επέζησε σχετικά ανώδυνα όλων των βίαιων και απότομων κοινωνικών και πολιτικών μεταβολών του 20ού και όχι μόνο αιώνα:

«Η συμμετοχή στο μπάσκετ δεν επικρίθηκε ποτέ κατά τη διάρκεια του κινεζικού εμφυλίου πολέμου στη δεκαετία του 1930 και τελικά η καλαθοσφαίριση έλαβε εξέχουσα θέση στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, όταν ο Τζόου Εν Λάι, ο πρώτος πρωθυπουργός, ενέκρινε προσωπικά το παιχνίδι για τη συμβολή του στην ανάπτυξη των ομαδικών δεξιοτήτων και στην προώθηση της ομαδικής εργασίας. Το παιχνίδι επέζησε ακόμη και τις σκοτεινές μέρες της Πολιτιστικής Επανάστασης, όταν οι διανοούμενοι και οι καλλιτέχνες στάλθηκαν σε στρατόπεδα εργασίας και στις φυλακές, ή εκτελούνταν με συνοπτικές διαδικασίες. Το μπάσκετ δε γινόταν απλά ανεκτό, αλλά η συμμετοχή σ’ αυτό ενθαρρύνθηκε κατά τη διάρκεια της κυριαρχίας του προέδρου Μάο Τσε Ντονγκ.» (Blinbury, 2016).

Τα χρόνια που ακολούθησαν την δεκαετία του 1970, με το θάνατο του “Μεγάλου Τιμονιέρη” Μάο και την επικράτηση πιο μετριοπαθών πολιτικών στο εσωτερικό της χώρας και το σταδιακό “άνοιγμα” της Κίνας στον υπόλοιπο κόσμο ευνόησαν οπωσδήποτε την καλλιέργεια του αθλήματος στη χώρα, τη μεθοδική οργάνωση του και την ποιοτική του ανέλιξη. Συγκεκριμένα γεγονότα σηματοδότησαν αυτή τη θετική εξέλιξη.

Η επίσημη κινέζικη κυβέρνηση τον Αύγουστο του 1979, διαβλέποντας ίσως το θετικό ρόλο που θα μπορούσε να παίξει το μπάσκετ στην ιδεολογικό-κοινωνική μεταστροφή που επιχειρούσε καθώς και στην επιτακτική ανάγκη του κινέζικου κράτους για οικονομικές μεταρρυθμίσεις, προσκάλεσε την ομάδα του NBA των Washington Bullets, που είναι σήμερα γνωστή ως Washington Wizards, σε δύο αγώνες επίδειξης απέναντι στη γνωστή μας πλέον ομάδα των bayi αλλά και απέναντι στην εθνική ομάδα της Κίνας. Αυτό πυροδότησε μια εντονότατη διάθεση των Κινέζων να γνωρίσουν καλύτερα τον κόσμο του αμερικάνικου επαγγελματικού μπάσκετ, κάτι που διευκόλυνε ιδιαίτερα η δωρεάν παραχώρηση στην κινέζικη τηλεόραση των αντίστοιχων τηλεοπτικών δικαιωμάτων από τον Davis Stern, -ισχυρό παράγοντα του NBA- και αυτό σε μια εποχή όπου παίχτες όπως ο Michael Jordan και ο Magic Johnson μεσουρανούσαν, κάτι που καθιστούσε το νεοφερμένο αυτό θέαμα ακόμη πιο εντυπωσιακό!

Όμως η Κίνα απρόσμενα θα αποκτούσε το δικό της διεθνή «Σταρ»! Η επέλαση στο NBA ενός “γέννημα θρέμμα” -με καταγωγή από τη Σαγκάη- κινέζου μπασκετμπολίστα, του ύψους 2.29 μέτρων Γιάο Μινγκ (Yao Ming, 姚 明), θα προσέφερε όχι μόνο μεγαλύτερες συγκινήσεις και εθνική υπερηφάνεια στους Κινέζους, αλλά και τη βάση για ένα ιδιότυπο δικό τους “αμερικάνικο-κινέζικο όνειρο”, στα

πλαίσια του οποίου η κατάκτηση οποιουδήποτε πεδίου, αθλητικού και όχι μόνο, θα φάνταζε εφικτή!

Εικόνα 21: The “dragon” of MBA

Houston Rockets center Yao Ming (L) drives against Orlando Magic center Dwight Howard during an NBA game in Orlando, Florida, Jan. 4, 2008.

Πηγή: <https://www.voanews.com/a/chinese-basketball-superstar-yao-ming-retires-125881753/142535.html>

Ο πολιτικός αναλυτής Wang στο άρθρο του “Capitalizing the big man: Yao Ming” (2004) αναφέρει σε σχέση με τον αυτόν τον παίκτη:

«Δεν είναι μόνο το γεγονός ότι ψηφίστηκε από τους οπαδούς του All-Star Game να αντικαταστήσει τον Shaquille O’Neal ως ένας από τους πέντε βασικούς παίκτες στην Western Conference, αλλά αύξησε επίσης κατακόρυφα τις πωλήσεις εισιτηρίων των παιχνιδιών των Rockets σε ένα όλο και αυξανόμενο ασιατικό κοινό. Καθίσταται έτσι αυτομάτως κάτι περισσότερο από τον μικρό γίγαντα της Κίνας! Αποτελεί πλέον τη μεγάλη “κίτρινη ελπίδα” για τους Αμερικανούς ασιατικής καταγωγής και παράλληλα αντιπροσωπεύει την κινεζική αγορά στην εποχή της παγκοσμιοποίησης... Πάνω από όλα ο Yao ενσαρκώνει ένα διαφορετικό μοντέλο του παγκόσμιου καπιταλισμού από αυτό που εκπροσώπησε ο Μάικλ Τζόρνταν στη δεκαετία του 1990. Αυτό το μοντέλο δεν αφορά τόσο το επίτευγμα της “κατάκτησης” που πρεσβεύουν οι μαύροι αθλητές, αλλά το ενδιαφέρον για τις μεθοδικές ευκαιρίες που προσφέρει η αγορά και τη διαθεσιμότητα της προσφοράς εργασίας, όπως αυτή εκλαμβάνεται ιστορικά από τους μετανάστες κινέζικης προέλευσης. Το αμερικανικό όνειρο του Yao, τελικά, είναι η καπιταλιστική και συνάμα η εθνικιστική επιθυμία για μεγαλουργία (bigness).»

Η εξέλιξη των γεγονότων όσον αφορά το παραπάνω θέμα περιγράφονται παραστατικά και στο αντίστοιχο άρθρο του Lane, το 2004:

«Στις 30 Οκτωβρίου 2002, ο Γιάο Μινγκ, ένας 22άχρονος κινέζικος σούπερ

σταρ του μπάσκετ, ύψους επτά ποδιών και έξι ιντσών (2μ29), έκανε την πρώτη του εμφάνιση στο NBA με την ομάδα των Houston Rockets. Το ντεμπούτο αυτό ήταν σημαντικό σε πολλά επίπεδα. Αποτέλεσε σημείο αναφοράς στην πρόσφατη τάση των ασιατών αθλητών να μεταναστεύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες για να αγωνισθούν επαγγελματικά. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι οι αντίστοιχοι αγώνες του μεταδίδονταν ζωντανά στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, προσεγγίζοντας 287 εκατομμύρια κινέζικων νοικοκυριών και αυτό χάρη στην ασύλληπτη δημοτικότητα που απολάμβανε ο Γιάο Μινγκ στους κύκλους του NBA. Ο Γιάο έγινε ο τρίτος Κινέζος υπήκοος που έπαιξε (εκείνη την εποχή) στο NBA.».

Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ενώ το ντεμπούτο του Γιάο στο NBA ήταν μια θετική εξέλιξη τόσο για την πρόοδο του μπάσκετ στην Κίνα όσο και την ευρύτερη παγκοσμιοποίηση του επαγγελματικού αθλητισμού, ωστόσο αυτό σηματοδεύτηκε από καθυστερήσεις, γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και πόλεμο συμφερόντων, μιας και η παλιά του ομάδα, η Shanghai Sharks, αξίωσε και πήρε ένα μέρος του μισθού του NBA του εν λόγω αθλητή, προκειμένου να του επιτρέψει να αγωνισθεί εκεί!

Ο Γιάο Μινγκ μετά τη λήξη της καριέρας του επέστρεψε ως ζωντανός θρύλος στη χώρα του και είναι σήμερα ο Πρόεδρος του Chinese Basketball Association (CBA-中国男子篮球职业联赛), της κορυφαίας αντρικής επαγγελματικής “σούπερ λίγκας” του μπάσκετ στην Κίνα, που ιδρύθηκε το 1995 και αριθμεί σήμερα 19 ομάδες (παραδόξως η ιστορική ομάδα bayí αποσύρθηκε πριν από 2 χρόνια). Η συγκεκριμένη “λίγκα” είναι ιδιαιτέρως καλοπληρωμένη και δημοφιλής σε όλη την Ασία και έτσι αποτελεί πόλο έλξης εγχώριων αλλά και ξένων αθλητών και προπονητών, καθώς και φυτώριο νεαρών παιχτών που ονειρεύονται και αυτοί με τη σειρά τους να “κατακτήσουν” μια μέρα το αυθεντικό NBA!

Πάντως πολλοί υποστηρίζουν, και παρόλο την πρόοδο του αθλήματος στην οποία αναφερθήκαμε, ότι η παρακαταθήκη που ο Yao άφησε, δεν αξιοποιήθηκε αναλόγως από τις νεότερες γενιές των κινέζων μπασκετμπολίστων:

«Ένα πράγμα είναι σίγουρο, εάν η Κίνα είναι ένας κουλοχέρης για το NBA, τότε με αθλητικούς όρους, η επιχείρηση αυτή δεν είναι καθόλου κερδοφόρα. Η Κίνα παρήγαγε λίγους διαδόχους του Γιάο Μινγκ. Την περασμένη σεζόν, μόνο δύο από τους πρωταθλητές της έκαναν μια μικρή περιοδεία στο NBA (Τζόου Τσι και Ντινγκ Γιένγιουχανγκ), λίγο πριν την περίοδο των Χριστούγεννων. Η εθνική ομάδα έχει ξαφνικά έλλειψη στελεχών και είναι μόλις 30η στην παγκόσμια κατάταξη της Διεθνούς Ομοσπονδίας -Fiba-...» (Ferré, 2019).

Όσον αφορά το γυναικείο μπάσκετ στην Κίνα, παρόλο που αυτό επισκιάζεται σε δημοτικότητα στην κινέζικη επικράτεια από το αντίστοιχο αντρικό -ακολουθώντας δυστυχώς το παράδειγμα και άλλων χωρών όπου η προσφορά των γυναικών στην ανάπτυξη του αθλητισμού αλλά και της χώρας γενικότερα δεν αναγνωρίζεται όσο θα έπρεπε-, έχει φέρει τις μεγαλύτερες, σε εθνικό επίπεδο, επιτυχίες: το πρώτο ολυμπιακό μετάλλιο (χάλκινο) στους αγώνες του Λος Άντζελες το 1984 καθώς και τη 2η θέση στους Ολυμπιακούς της Βαρκελώνης το 1992 και -προς απογοήτευση του εγχώριου κοινού- την 4η θέση στην εγχώρια Ολυμπιάδα του Πεκίνου το 2008.

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι προκειμένου να επιτύχει υψηλή θεαματικότητα στην εν λόγω χώρα, το αμερικάνικο NBA κατέβαλε προσπάθειες να αυξήσει τη βάση

των οπαδών του στην Κίνα μέσω καλοκαιρινών “περιηγήσεων” και ανάλογων πρακτικών μάρκετινγκ έτσι ώστε να προσελκύσει το πρωτογενές κοινό της Κίνας. (Wikipedia, 2021).

Τα παραπάνω στοιχεία επιβεβαιώνονται και από τα λεγόμενα του ο David Falk, πρώην ατζέντη του Michael Jordan: "Υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι που παίζουν μπάσκετ σήμερα στην Κίνα απ' αυτούς που ζουν συνολικά στις Ηνωμένες Πολιτείες!"

Όντως αυτό αποτελεί γεγονός! Σε μια χώρα 1,4 δις κατοίκων, η καλαθοσφαίριση εκτός από χόμπι για ένα τεράστιο πλήθος ατόμων έχει εξελιχθεί και σε μια πραγματική επιχείρηση που υποστηρίζεται από όλο και περισσότερους οπαδούς. Επιπλέον, το NBA προβάλλει ως το πλέον δημοφιλές ξένο αθλητικό πρωτάθλημα με περίπου 150 εκατομμύρια θεατές στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Πιο συγκεκριμένα:

«-Το NBA έχει περισσότερους από 33 εκατομμύρια οπαδούς στο Weibo δημοφιλής πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης στην Κίνα)

- Υπάρχουν 9 δισεκατομμύρια προβολές για ένα συγκεκριμένο βίντεο μπάσκετ αναφορικά με τα πλέι-οφ του NBA. (Στο λογαριασμό Weibo)

-Η Τένσεντ (Tencent 腾讯), μια παγκοσμίως κορυφαία και κινέζικων συμφερόντων εταιρεία διαδικτύου και τεχνολογίας και τα 963 εκατομμύρια χρήστες της- εξασφάλισαν τα τηλεοπτικά δικαιώματα στις εκπομπές του NBA.

-Το 2017, ο τελικός του NBA προσέλκυσε περισσότερες από 200 εκατομμύρια προβολές μέσω κινητών και smartphones στην Κίνα...»(GMA, 2019).

Εικόνα 22: NBA players in China

Πηγή: <https://factsanddetails.com/china/cat12/sub78/item1041.html>

Η αλήθεια πάντως είναι ότι το Μπάσκετ, σε κοινωνικό επίπεδο, κατόρθωσε να συνενώσει στην Κίνα 2 φαινομενικά αντίρροπες τάσεις, αυτήν της παγκοσμιοποίησης και ενός ιδιότυπου κινέζικου εθνικισμού! Με απλά λόγια το σύνθημα θα μπορούσε εδώ να είναι ότι είμαστε «περήφανοι που μπορούμε να εξάγουμε παιχνταράδες στο NBA διότι είμαστε αρκετά καλοί για αυτό ή για το ότι μπορούμε με ανάλογο τρόπο να

προβάλλουμε ως ιδιαίτερα ελκυστικοί για τους διάσημους ξένους παίχτες που σπεύδουν να παίξουν στο κινέζικο πρωτάθλημα μπάσκετ...»

«Ακόμη και το κινέζικο αστέρι του μπάσκετ, ο Γιάο Μινγκ, που έπαιζε για τους Houston Rockets και έχει χαρακτηριστεί ως παιδί των αφισών και της παγκοσμιοποίησης, προβάλετε παράλληλα ως εχέγγυο εμπιστοσύνης για την Κίνα.» (Houlihan & others, 2010).

Ήδη σε σχετικά παλαιότερη έρευνα (2002) ο κοινωνικός αναλυτής Morris αναφέρει πως:

«Η έννοια της ατομικότητας -σε αντίθεση με αυτή της υποχρεωτικής συλλογικότητας της κοινωνίας που προωθούσε για χρόνια ο ιδιότυπος κινέζικος κομμουνισμός- κατέχει εξέχουσα θέση στην κινέζικη μασκετική κουλτούρα και νοοτροπία...Ερωτηθέντες σχετικά, πολλοί γονείς υποστηρίζουν ότι η ενασχόληση τους με το μπάσκετ σχετίζεται αυστηρά με το προσωπικό τους ενδιαφέρον ή με κάποιον ατομικό στόχο ζωής! Άλλοι πάλι τόνισαν ότι μέσω του μπάσκετ μπορούσαν να αναδείξουν το δικό τους στυλ ή απλά να γνωστοποιήσουν σε όλο και περισσότερους ανθρώπους το ποιοι πραγματικά είναι.»

Δεν θα ήταν υπερβολή λοιπόν να πούμε ότι η καλαθοσφαίριση βρίσκεται στην καρδιά των Κινέζων φιλάθλων αλλά και της κινέζικης κυβέρνησης η οποία επέβαλε και σ' αυτό το άθλημα τον αντίστοιχο «ιδεολογικό μανδύα» που εξυπηρετεί τα συμφέροντά της. Οι πολιτικοί επιστήμονες Μπαίρνερ και Τιεν (2011) αναφέρουν σχετικά:

«Όσον αφορά την πολιτιστική/ιδεολογική πτυχή του θέματος, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι υιοθετήθηκε -από την πλευρά της κινέζικης ηγεσίας- το μοντέλο της “ιδεολογικής εκπαίδευσης” έτσι ώστε να μειωθεί ο αρνητικός αντίκτυπος της εμπορευματοποίησης, ιδιαίτερα στους κορυφαίους παίχτες. Ήδη από το 1995, ο κίνδυνος της δημιουργίας ιδιόρρυθμων προσωπικοτήτων με τον ενστερνισμό των αρχών του δυτικού καπιταλισμού, είχε τονισθεί από την πολιτική ηγεσία του κόμματος!

Πέρα από την εφαρμογή κατάλληλα προσαρμοσμένων κανόνων που ρύθμιζαν και ήλεγχαν τα υλικά συμφέροντα των συλλόγων, προπονητών και παικτών, ανατέθηκε σε ανώτερο μάνατζερ της κάθε εθνικής ομάδας μια ιδιαίτερη αρμοδιότητα για την προώθηση της αρμόζουσας ιδεολογικής κατήχησης!

Η «ιδεολογική εκπαίδευση» πήρε τη μορφή διδασκαλίας για τον πατριωτισμό, τη συλλογικότητα και τον επαναστατικό ηρωισμό, σε μια προσπάθεια να μετριαστεί η γοητεία του υλισμού και του χρήματος. Επιπλέον, σύμφωνα με μια νέα πολιτική, κατέστη υποχρεωτικό για τους κορυφαίους παίχτες του μπάσκετ να περάσουν μία έως δύο εβδομάδες στρατιωτικής εκπαίδευσης μαζί με τον Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό (PLA) ως μια καινοτόμος στρατηγική πειθαρχίας και έμπνευσης αυτών των ακριβοπληρωμένων παικτών, ώστε να δουλέψουν τόσο σκληρά όσο οι αντίστοιχοι στρατιώτες και να πολεμήσουν ολόψυχα για τη χώρα τους σε διεθνείς αγώνες, και ιδιαίτερα στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008.

Πράγματι, ο σκοπός αυτής της «ιδεολογικής εκπαίδευσης», ήταν να εμποτίσει το μυαλό των Κινέζων μασκετμπολίστων πρωτίστως με την αρχή της εθνικής υπερηφάνειας, ως πιο σημαντική από αυτήν του προσωπικού συμφέροντος, προφυλάσσοντας έτσι ακόμα και παίχτες του βεληνεκούς του Γιάο Μινγκ ή του

Γουάνγκ Τζι Τζι από ένα ενδεχόμενο αρνητικό αντίκτυπο που θα είχε ο εναγκαλισμός τους με τις αξίες του παγκόσμιου καπιταλιστικού αθλητισμού, όπως ο ατομικισμός και η εμπορευματοποίηση». (Bairner & Tien)

Η Πολιτική λοιπόν και η ανάλογη εργαλειοποίηση και της καλαθοσφαίρισης από αυτήν έχει πάντα τον τελευταίο λόγο στο εσωτερικό της Κίνας, η οποία με την ίδια ευκολία που χρησιμοποιεί το μπάσκετ γενικότερα και το NBA ειδικότερα για να προωθήσει τα συμφέροντα της, μπορεί να το μεταχειριστεί και ως αποδιοπομπαίο τράγο όταν αισθάνεται ότι κάποιος ακόμη και ισχυρός παράγοντας ξεπερνάει τις “πολιτικά κόκκινες γραμμές” της: «Τον Οκτώβριο του 2019 οι σχέσεις του NBA με την κινέζικη κυβέρνηση έφτασαν στα άκρα μετά από το tweet του γενικού διευθυντή των Houston Rockets Ντάριλ Μόρεϊ με το οποίο εναντιώνονταν στην Κίνα και υποστήριξε τις διαμαρτυρίες και τους διαδηλωτές του Χονγκ Κονγκ...» (Eurohoops, 2020). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η Κίνα να σταματήσει προσωρινά την τηλεοπτική μετάδοση των αγώνων του NBA παρόλο την τηλεοπτική φρενίτιδα που, όπως είπαμε, αυτό προκαλεί στο κινέζικο κοινό! Το μήνυμα αυτής της ενέργειας, σύμφωνα με την προσωπική μας θεώρηση ήταν σαφές: “Αν θέλετε πρόσβαση στην κινέζικη αγορά μας, αυτολογοκριθείτε! Άλλωστε οι ίδιοι οι Κινέζοι το κάνουν ήδη για πάρα πολλά χρόνια!”

Εικόνα 23: “Bizarre rain” in Hong Kong

Πηγή:

<https://kongtsunggan.medium.com/hong-kong-protests-2019-82cf32383605>

Οι Ολυμπιακοί αγώνες και η κορύφωση της εργαλειοποίησης

Εικόνα 24: Great Olympics, great China

Πηγή: <https://edition.cnn.com/2021/02/21/asia/beijing-olympics-2008-2022-soft-power-dst-intl-hnk/index.html>

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Πεκίνου του 2008, από άποψη πολιτικό-ιδεολογικής αλλά και κοινωνιολογικό-αθλητικής επιρροής και εργαλειοποίησης του κόσμου των σπορ, θα μπορούσαν να αποτελέσουν από μόνοι τους τη θεματολογία μιας ευρείας αυτόνομης μελέτης και για αυτό το λόγο δεν θα αναλυθούν εξονυχιστικά στην παρούσα έρευνα. Είναι απαραίτητη όμως η αναφορά σ' αυτούς τους αγώνες μιας και ο τρόπος που ανατέθηκαν, εξελίφθησαν, προπαγανδίστηκαν, προετοιμάστηκαν, διεξήχθησαν και αξιολογήθηκαν μάλλον ενισχύουν τις βασικές υποθέσεις της εργασίας μας.

Το 2001, οι «αθάνατοι» αξιωματούχοι της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ- IOC) αναθέτουν στην Κίνα για πρώτη φορά στην ιστορία του θεσμού τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, διατυπώνοντας παράλληλα, σε θεωρητικό επίπεδο, ανησυχίες όσον αφορά το ιστορικό της κινέζικης κυβέρνησης στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκφράζοντας την ελπίδα ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα πυροδοτήσουν θετικές αλλαγές στη συγκεκριμένη χώρα. Τα ευχολόγια της ΔΟΕ δεν εμπόδισαν πολυάριθμες οργανώσεις και φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά την υφήλιο να διαμαρτυρηθούν έντονα και έμπρακτα κατά αυτής της ανάθεσης τονίζοντας τις σχετικές παραβιάσεις της Κίνας πχ στο Θιβέτ, καθώς και την παγκόσμια περιβαλλοντική υποβάθμιση που αυτή προκαλούσε όπως και την υποστήριξη της Κίνας στη διεθνή διπλωματική σκακιέρα σε αυταρχικά καθεστώτα όπως σ' αυτό του Σουδάν που είχε διαπράξει τη γενοκτονία στο Νταρφούρ. Βέβαια θα πρέπει να επισημάνουμε ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που η Διεθνής Κοινότητα επιτρέπει τη διεξαγωγή Ολυμπιακών Αγώνων σε χώρες όπου δεσπόζουν αμφιλεγόμενα ως προς τη δημοκρατικότητα τους καθεστώτα. Ο Μπεργκ Κρις, αναφέρει σχετικά, λίγο μετά τη λήξη των ΟΑ του Πεκίνου (Σεπτέμβριος του 2008):

« Στην καλύτερη τους εκδοχή, οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν ένα κρατικά επιδοτούμενο τσίρκο που υποστηρίζεται από πολιτικές προσωπικότητες των φερόμενων δημοκρατικών χωρών που έχουν ως στόχο να προσελκύσουν τα φώτα της δημοσιότητας στην ελκυστικότερη πόλη τους. Αλλά στη χειρότερη τους εκδοχή, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, στο πλαίσιο ενός τυποποιημένου σχεδίου μάρκετινγκ, ανατίθενται σε πιο ολοκληρωτικά καθεστώτα που κρύβουν κάτω από το χαλί σοβαρά ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων την ίδια στιγμή που προσποιούνται ότι αποτελούν διακεκριμένα μέλη της διεθνούς κοινότητας, έχοντας οδηγήσει επανειλημμένα εδώ και 100 χρόνια που αναβίωσαν οι ΟΑ, στον κλονισμό των ηθικών αξιών που ισχυρίζεται ότι πρεσβεύει η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή... Έτσι ενώ το Ολυμπιακό Κίνημα διακηρύσσει την ανάγκη για καθολικά αποδεκτές θεμελιώδεις ηθικές αρχές -αριστεία, φιλία και σεβασμό-, ταυτόχρονα υποστήριξε με τις αναθέσεις του τις τρεις μεγαλύτερες δικτατορίες του εικοστού αιώνα: τη ναζιστική Γερμανία, τη σοβιετική Ρωσία και τώρα πλέον την κομμουνιστική Κίνα». (Berg, 2008).

Παρόλο αυτά υπήρξαν αντιδράσεις όσον αφορά την ανάθεση των ΟΑ του 2008 στο Πεκίνο, μέρος των οποίων έλαβαν χώρα και στην Ελλάδα, αλλά φυσικά δεν πτόησαν στο παραμικρό την ηγεσία της Κίνας, η οποία είδε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008 ως μια ευκαιρία για να σηματοδοτήσει την ανερχόμενη ισχύ της στο Παγκόσμιο Στερέωμα:

«Η Κίνα εξέφρασε περίσσιο ενθουσιασμό, τιμή και ικανοποίηση που θα φιλοξενούσε μια τέτοια παγκόσμιας εμβέλειας εκδήλωση, επειδή επιθυμούσε να αναγνωριστεί ως ένας αναντικατάστατος παράγοντας της διεθνούς κοινότητας. Οι κινεζικές ελίτ ανακήρυξαν τους αγώνες του Πεκίνου ένα «όνειρο αιώνων» (百年梦想) του κινεζικού λαού, πράγμα που σήμαινε κυρίως ότι ο κινεζικός λαός αξιώνει τη διεθνή αναγνώριση των επιτευγμάτων και της προόδου που είχε σημειώσει». (Pang, 2008)

Πολλοί παρομοίασαν αυτούς τους αγώνες σαν το «πάρτι» του πραγματικού ανοίγματος -coming-out- της Κίνας στον κόσμο, ένα πάρτι που ενδελεχώς, όπως είδαμε, προετοίμαζαν οι κομμουνιστές αλλά μεταρρυθμιστές ηγέτες της Κίνας που είχαν διαδεχθεί τον Μεγάλο Τιμονιέρη Μάο:

«Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, αλλά και στην μετά-μαοϊκή Κίνα του σήμερα, οι διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις θεωρήθηκαν, και συνεχίζουν να θεωρούνται, ως μια αρένα στην οποία επιδεικνύεται η εθνική ανωτερότητα. Παρά την έμφαση που δίνει το Ολυμπιακό κίνημα στην ικανότητα του αθλητισμού να προάγει την άμιλλα και τη διεθνή ειρήνη, ο χώρος των σπορ παραμένει πολύ συχνά ένας πολιτικός στίβος που αντί να τον ενώνει η φιλία, τον χωρίζει ο ανταγωνισμός. Στην Κίνα, ο αθλητισμός έχει εργαλειοποιηθεί εδώ και καιρό για την κατασκευή ενός ιδιότυπου αφηγήματος εθνικής ταυτότητας. Τον εικοστό αιώνα, οι αρχικές ανησυχίες για τη θέση της Κίνας στον κόσμο προβλήθηκαν στα σώματα των Κινέζων αθλητών και παρήγαγαν μια πολεμική σχετικά με αυτές τις φερόμενες ως εγγενείς εθνικές αδυναμίες. Η αθλητική επιτυχία βοήθησε την Κίνα να ξεπεράσει, τουλάχιστον εν μέρει, αυτή την αίσθηση κατωτερότητας. Σήμερα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες παρέχουν στην νέα Κίνα αυτοπεποίθηση καθώς και ένα ευδιάκριτο πεδίο στο οποίο μπορεί να επιδείξει το νέο σωματικό της πρότυπο και να αναδείξει την εθνική της

ανταγωνιστικότητα και τις αθλητικές της ικανότητες! Ειδικότερα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Πεκίνου λειτούργησαν ως πεδίο έντονης εθνικιστικής συγκίνησης και υπερηφάνειας.» (Askew, 2009).

Στις μέρες μας, έχοντας την ασφαλή απόσταση μίας και πλέον δεκαετίας από τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του Πεκίνου, και με βάση αδιαμφισβήτητα πρόσφατα ιστορικά γεγονότα μπορούμε να κάνουμε μια συνολική αποτίμηση της πορείας που ακολούθησε μετά τους ΟΑ του Πεκίνου η ίδια η Κίνα, ο αθλητισμός της, καθώς και η διεθνής κοινότητα μέσω των αθλητικών οργανισμών της και όχι μόνο.

Η αλήθεια είναι ότι η πρόοδος, όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους δημοκρατικούς θεσμούς, που η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή εξέφραζε ότι θα σημειωθεί στο εσωτερικό της Κομμουνιστικής Κίνας με την ανάληψη των ΟΑ του 2008, δεν φαίνεται να έχει επιτευχθεί. Αντιθέτως η Κίνα, μοιάζει να έχει πιστέψει ότι αποτελεί μια *de facto* υπερδύναμη και ότι δε χρειάζεται πλέον «να ρίξει καθόλου νερό στο κρασί της» προκειμένου να κάνει το χατίρι της όποιας διεθνούς κοινότητας. Άλλωστε αυτή η τελευταία, σε αθλητικό επίπεδο, έρχεται να την επιβραβεύει διαρκώς με το να της αναθέτει ανελλιπώς τη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών συναντήσεων όπως το παγκόσμιο πρωτάθλημα ανοιχτού στίβου το 2015 στο Πεκίνο ή ακόμα και τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 2022! Μάλιστα η ηγεσία της Κίνας αισθάνεται τόσο σίγουρη όσον αφορά τον ουσιώδη ρόλο που παίζει η χώρα της στο παγκόσμιο αθλητικό στερέωμα που δε διστάζει, ανάλογα με την εσωτερική της διαβάθμιση προτεραιοτήτων και ισορροπιών, να ακυρώσει -2 φορές το 2019 και 2020 και με αφορμή τον κορονοϊό- τη διεξαγωγή στο έδαφος της σπουδαιότατων αθλητικών γεγονότων, όπως το παγκόσμιο πρωτάθλημα κλειστού στίβου στην πόλη Ναν Τζινγκ.

«Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Πεκίνο έχουν πολλά πρόσωπα. Ενώ οι οικοδεσπότες πανηγυρίζουν αναγάγοντας τους εαυτούς τους σε αθλητικές υπερδυνάμεις δεχόμενοι τα φιλικά χάρδια στην πλάτη τους που επιβραβεύουν το υποτιθέμενο άνοιγμα τους στον υπόλοιπο κόσμο, πολλοί διεθνείς παρατηρητές πιστεύουν ότι η καταστολή και οι διώξεις πολιτών μετά τους ΟΑ στην Κίνα έχουν αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό. Φυσικά, αυτό δεν εμπόδισε τη ΔΟΕ, το καλοκαίρι του 2015, να αναθέσει τους Χειμερινούς Αγώνες του 2022 στο Πεκίνο.» (Das Erste, 2021).

Συμπεράσματα

Όλα τα παραπάνω ενισχύουν το βασικό μας συμπέρασμα είναι ότι προτεραιότητα της συγκεκριμένης χώρας είναι η διατήρηση και ενίσχυση με κάθε μέσο του υφιστάμενου πολιτικού Status Quo και ότι ο αθλητισμός, και ιδιαίτερα ο πρωταθλητισμός αποτελεί, ακόμα και στις μέρες μας, ένα «εργαλείο» για την ικανοποίηση αυτού του σκοπού. Φυσικά δεν είναι μόνο η Κίνα που εφαρμόζει αυτή την τακτική. Απλώς οι ιδιαίτερες ιστορικό-πολιτιστικές συνθήκες και η έλλειψη ενίοτε -ιδίως στο παρελθόν- άλλων διεξόδων προβολής του συγκεκριμένου πολιτικού καθεστώτος, προκαλεί αυτή την «εργαλειοποίηση» του αθλητισμού να λαμβάνει χώρα στο μέγιστο βαθμό. Θεωρούμε ότι το ζήτημα είναι τόσο σημαντικό όσο είναι και επίκαιρο! Από πολιτικής άποψης, η Κίνα προβάλλει διεθνώς ως η νέα υπερδύναμη που διεκδικεί όλο και μεγαλύτερο «ζωτικό χώρο» στη διεθνή πολιτικό-οικονομική «σκακιέρα»! Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η επισήμανση του πως κατορθώνει να το επιτύχει αυτό και μέσω του αθλητικού παράγοντα. Όπως ακριβώς πέτυχε, και παρόλο τις σχετικές αντιδράσεις (σχετικά με το Θιβέτ, τα ανθρώπινα δικαιώματα κ.α.) να διοργανώσει τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2008, ακριβώς με τον τρόπο που ήθελε, προβάλλοντας δηλαδή το «μεγαλείο» της στην οικουμένη! Άλλωστε και από αμιγώς αθλητική οπτική σκοπιά δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε τη διεθνή επιρροή της συγκεκριμένης χώρας! Ας μην ξεχνάμε ότι μετά το Φεβρουάριο του 2022 η Κίνα είναι η μόνη χώρα που έχει διοργανώσει μέσα στον 21ο αιώνα τόσο θερινούς όσο και χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες!

Επιχειρώντας έναν κριτικό αναστοχασμό της παρούσας μελέτης, ο ερευνητής θα μπορούσε ίσως να επισημάνει ορισμένα κενά που δημιουργήθηκαν σε σχέση με κάποια από τα επιμέρους ζητήματα που αναλύθηκαν εδώ. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι νέες μορφές λογοκρισίας και ο αυξανόμενος ρόλος των Social Media στην κοινωνική ζωή των κινέζων, κάτι που επηρεάζει άμεσα και τα αθλητικά δρώμενα της χώρας.
- Η γενικότερη αυστηροποίηση του κινέζικου καθεστώτος ενάντια σε «αντίθετες με αυτό απόψεις» υπό την ηγεσία του σημερινού προέδρου Xi Jin Ping.
- Ο διφορούμενος ρόλος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής καθώς και άλλων διεθνών οργανισμών και παραγόντων ως προς την στήριξη ή καλύτερα «παράδοση άνευ όρων» στην κινέζικη φιλοδοξία για έναν ιδιότυπο αθλητικό και όχι μόνο ηγεμονισμό.

Η παρούσα εργασία δεν άγγιξε τον χώρο των «πάρα-ολυμπιακών αθλημάτων», τομέα που η Κίνα έχει να επιδείξει αξιοσημείωτη δράση σε διεθνές επίπεδο, και που ενίοτε τον χρησιμοποιεί ως αντιστάθμισμα φαινομενικής προόδου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το καθεστώς της.

Η παραπάνω θεματολογία μπορεί να αποτελέσει το εφαλτήριο μελλοντικής έρευνας του υποφαινόμενου ή άλλων ερευνητών.

Είναι προφανές, και με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, ότι σε πολιτικό επίπεδο η Κίνα με το πέρασμα του χρόνου «σκληραίνει» τη στάση της, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό: περιορισμός των δημοκρατικών δικαιωμάτων στο Χονγκ Κονγκ, αύξηση του βαθμού λογοκρισίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, απειλητική στάση στην Ταϊβάν, καταπάτηση δικαιωμάτων των μειονοτήτων στη μουσουλμανική περιοχή Σιν Τζιανγκ και αλλού, ασφυκτικά lock down σε στυλ φυλακής στις πόλεις Σιάν και Γιου Τζόου, διαπόμευση πολιτών με περασμένα πλακάτ στο λαιμό τους, όπως άλλοτε τη φρικτή εποχή της Πολιτιστικής επανάστασης, εξαφανίσεις δημοσιογράφων και ενίοτε και αθλητών, όπως της Πενγκ Σουάι, με την αναφορά της οποίας ξεκίνησε η παρούσα εργασία!

Εικόνα 25: IOC President Tomas Bach in conversation with Peng Shuai

Πηγή: <https://olympics.com/athlete365/voice/ioc-president-and-ioc-athletes-commission-chair-hold-video-call-with-peng-shuai/>

Στο πρόσωπο της κινέζας τενίστριας -πρώην Νο 1 στην παγκόσμια κατάταξη- θεωρούμε ότι μπορούμε να βρούμε το απόλυτο αντί-παράδειγμα που δικαιώνει τις βασικές παραδοχές αυτής της μελέτης. Η συγκεκριμένη αθλήτρια, μέσου του ταλέντου της και των διεθνών επιτυχιών της επιτέλεσε ένα εξαιρετικό «εργαλείο» προβολής της Κίνας στο εξωτερικό, και μάλιστα σε ένα ευρέως ανταγωνιστικό, καπιταλιστικών δεδομένων εμπορευματοποιημένο σπορ, όπου η Κίνα είχε παραδοσιακά ελάχιστες επιτυχίες να παρουσιάσει! Με κάθε νίκη της η Πενγκ, διευκόλυνε την επέλαση της χώρας της στο δυτικού τύπου αθλητικό στερέωμα! Ήταν ίσως μια άλλη, «θλητική εκδοχή του Γιάο Μινγκ» και μια ζωντανή και διαρκής διαφήμιση του κινέζικου συστήματος παραγωγής αθλητών με διεθνείς προδιαγραφές! Όλα αυτά βέβαια μέχρι τη στιγμή που από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατηγορήσε επί της ουσίας για βιασμό, όπως είχαμε πει, το πολύ υψηλό σε βαθμίδα στέλεχος της πολιτικής ελίτ του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας. Τότε διαφάνηκαν για ακόμη μια φορά οι προτεραιότητες του συγκεκριμένου καθεστώτος: η συντήρηση του πολιτικού status quo της εν λόγω χώρας στέκεται πάνω από κάθε προσπάθεια προάσπισης θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων! Η «εθνική» συλλογική υπερηφάνεια καταπατάει τη μεμονωμένη ανθρώπινη αξιοπρέπεια! Η δογματική πολιτική φιλοσοφία εκφραζόμενη

μέσω ενός ξύλινου πολιτικού λόγου καταπνίγει τη φωνή της ελευθερίας που προσπαθεί σπασμωδικά και αμήχανα να ακουστεί!

Η ιδεολογική εργαλειοποίηση του αθλητισμού που δεσπόζει στην κομμουνιστική Κίνα και όχι μόνο, εντέλει εκμεταλλεύεται το ανθρώπινο αθλητικό ταλέντο, επισκιάζει τις επιτυχίες του, ακυρώνει την προσφορά του, διακυβεύει την εξέλιξη του και αμαυρώνει την ομορφιά του αθλητισμού! Καλό θα ήταν, αυτοί που «κάνουν παιχνίδι» και μετατρέπουν τον αθλητισμό σε εργαλείο για τους αλλότριους σκοπούς τους να λάβουν υπόψη τους μια κινέζικη παροιμία που λέει:

玩游戏的人看的不如看的人

«Αυτοί που παίζουν στο παιχνίδι δεν μπορούν να το δουν με τη διαύγεια αυτών που το παρατηρούν».

Πηγή:https://www.youtube.com/watch?v=a5yg3XHae_0&ab_channel=Olympics,

Εικόνα 26: Αθήνα 2004, τελετή λήξης. Ο γραφόν παρελαύνει ακριβώς μπροστά από τον Yao Ming.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Akyildiz, S. (2011) Olympic Culture in Soviet Uzbekistan 1951-1991: International Prestige and Local Heroes. *Journal of Graduate Research*, 3, 1-16
- Anastassopoulou, I. (2021 Δεκέμβριος 8) Πεκίνο 22: Διπλωματικό μπουκοτάζ ΗΠΑ. DW-θέμα-Πολιτική. <https://bit.ly/3B4Zh7P>
- Askew D. (2009), Sport and Politics: The 2008 Beijing Olympic Games. *The European Union and China* 27: 103, DOI:https://doi.org/10.1163/9789042027428_008, <https://brill.com/view/book/edcoll/9789042027428/B9789042027428-s008.xml>
- Baike.baidu. (2021 七月 三十一号), 中国国家女子排球队, 文件, 一页, <https://bit.ly/3HBmEs5>
- Bairner, Al. & Tien Chin Tan (2011). Managing Globalization: The Case of Elite Basketball Policy in the People's Republic of China. *Journal of Sport Management* 25(5), 408-422, DOI: 10.1123/jsm.25.5.408
- Basketball in China. (2021, November 30). In *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/Basketball_in_China
- Berg, Ch. (2008 July 1) *Politics, not sport, is the purpose of the Olympic Games*, IPA Review. IPA Org., https://ipa.org.au/wp-content/uploads/archive/1213771802_document_60-3_berg.pdf
- Blinebury, Fr. (2016 October 8) *Basketball has become part of Chinese culture*. NBA, <https://www.nba.com/news/nba-and-china-growing-relationship>.
- Bristow, M. (May 5, 2011) *Chinese volleyball team look to Mao for inspiration*. BBC Org., <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-13290267>
- Britannica (2021 December 26). Philosophy. In *Britannica* Ανακτήθηκε Ιανουάριος 10, 2022 από <https://www.britannica.com/topic/philosophy>
- Cha, V. (2009). A Theory of Sport and Politics. *The International Journal of the History of Sport* 26(11), 1581-1610
- Chapman, M. (2019 Φεβρουάριος 25), *Κομμουνισμός*. liberal <https://www.liberal.gr/think-tanks/kommounismos/241684>
- China women's national volleyball team., (2021, December 20). In *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/China_women%27s_national_volleyball_team
- Das, Er. (2021 July 7) *Olympia 2008 in Peking: Die Spiele der Gegensätze*. Sportschau <https://tokio.sportschau.de/tokio2020/geschichte/Peking-2008-Die-Spiele-der-Gegensaetze.peking1696.html>
- Dogliani, P. (2000). Sport and Fascism. *Journal of Modern Italian Studies*, 5(3): 326-348, DOI: 10.1080/1354571X.2000.9728258
- Dong-Jhy Hwang & Li-Ke Chang, (2008) Sport, Maoism and the Beijing Olympics, One Century One Ideology. *China Perspectives* DOI: 10.4000/chinaperspectives.3223, <http://journals.openedition.org/chinaperspectives/3223>
- Eurohoops.net (2020, October 9) *Προβάλλεται στην Κίνα ο 5ος τελικός Λέικερς – Χιτ, ένα χρόνο μετά το συμβάν με Μόρει!* Eurohoops.net <https://www.eurohoops.net/el/nba-news-el/1111763/nba-provallete-stin-kina-o-5os-telikos-leikers-chit-ena-chrono-meta-to-simvan-me-morei-photo/>
- Fan Weixin, (2021 December 20) *Peng Shuai: Who is the Chinese Tennis Star, and Where is She?* The Wall Street Journal, <https://www.wsj.com/articles/peng-shuai-what-to-know-about-the-missing-chinese-tennis-star-11637324061>
- Ferré J.-L. (2019 August 8) *La Chine, L'autre pays du basket*. La Croix, <https://www.la-croix.com/Sport/Chine-lautre-pays-basket-2019-08-30-1201044080>
- France 24, (2021 March 4) *How China's 1981 women's volleyballers 'inspired a billion*.

- France 24, <https://www.france24.com/en/live-news/20210304-how-china-s-1981-women-s-volleyballers-inspired-a-billion>
- GMA, (2019 November 29) *La Chine, Le nouvel Eldorado du Basket*. GMA <https://marketing-chine.com/la-chine-le-nouvel-eldorado-pour-les-joueurs-de-basket>
- Gov.cn - 中国政府网 -, (十二月一号, 2013), 第七章 十年“文化大革命”的内乱, 中联部网站, http://www.gov.cn/18da/content_2247076.htm
- Grant, S. (2012). *Physical Culture and Sport in Soviet Society: Propaganda, Acculturation, and Transformation in the 1920s and 1930s*. New York: Routledge
- Han, Sh. (2016 August 22) *Legend and legacy behind China's history-making women's volleyball team*. People's Daily Online, <http://en.people.cn/n3/2016/0822/c90000-9103567.html>
- Haugen M. Br. (2016), The Changing National and Political Role of Chinese Sports: 1949-2016. *Association for Asian Studies*, 21(2), 49-53 <https://www.asianstudies.org/wp-content/uploads/the-changing-national-and-political-role-of-chinese-sports-1949-2016.pdf>
- Houlihan, B., Tan, T.-C., & Green, M. (2010). Policy Transfer and Learning from the West: Elite Basketball Development in the People's Republic of China. *Journal of Sport and Social Issues*, 34(1), 4-28. <https://doi.org/10.1177/0193723509358971>
- Hu. Zh & Niu. Y. (2019 December 19) *Chinese women's volleyball: A team that transcends generations*. cgtn org. <https://news.cgtn.com/news/2019-12-28/Chinese-women-s-volleyball-A-team-that-transcends-generations-MN4VjR0cEM/index.html>
- Kiang J. (2021 January) *Leap Review: Glossy Chinese Sports Drama Gives Good Volleyball, Gong Li and Not Much Else*. variety org., <https://variety.com/2021/film/reviews/leap-review-duo-guan-1234882033/>
- Kruger, A. & Baker, W. J. (2003). *The Nazi Olympics: Sport, Politics, and Appeasement in the 1930s*, Champaign, IL: University of Illinois Press.
- Lane C. D. (2004). From Mao to Yao: A New Game Plan for China in the Era of Basketball Globalization, *Washington International Law Journal* 13(1), 126-161 <https://digitalcommons.law.uw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1336&context=wilj>
- Little A. (2019 August 28) *How Basket became China's most beloved sport*. Radiichina, <https://radiichina.com/basketball-china-favorite-sport/>
- Louis V. & Louis, J (2013). *Sport in the Soviet Union*. Oxford: Pergamon Press
- Merriam-Webster Dictionary (2021). Instrumentation. In *Merriam-Webster Dictionary*. Ανακτήθηκε Ιανουάριος 10, 2022 από <https://www.merriam-webster.com/dictionary/instrumentation>
- Miller D., (2021) *Political philosophy*. Routledge encyclopedia of Philosophy. DOI 10.4324/9780415249126-S099-1, <https://www.rep.routledge.com/articles/overview/political-philosophy/v-1>
- Morris A. (2002) I believe you can fly: basketball culture in postsocialist China. In P. Link, R. P. Madsen, & P. G. Pickowicz (eds.) *Popular China: Unofficial Culture in a Globalizing Society*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield
- Pang Zh. (2008 September 4) *The Beijing Olympics and China's Soft Power*. The Brookings Institution, <https://www.brookings.edu/opinions/the-beijing-olympics-and-chinas-soft-power/>
- Pitsula, J. M. (2004). The Nazi Olympics: A Reintepretation. *Olympika: The*

- International Journal of Olympic Studies*, 13, 1–26.
- Shaikin, B. (1988). *Sport and Politics: The Olympics and the Los Angeles Games*. New York: Praeger Press.
- Shuman A. (2018). No longer sick: Visualizing ‘Victorious’ Athletes in 1950s Chinese Films. *Historical Social Research* 43(2), 220-250.
<https://www.jstor.org/stable/26454288>
- Strephon says (2021 December 25) *Διαφορά μεταξύ μαοϊσμού και μαρξισμού*. el.strephonsays.com <https://el.strephonsays.com/marxism-and-vs-maoism-2098>
- The Cambridge English Dictionary. (2021 December 22). Politics. In The Cambridge English Dictionary Ανακτήθηκε Ιανουάριος 9, 2022 από <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/politics>
- Wang Ch. ming, (2004) Capitalizing the big man: Yao Ming, Asian America, and the China Global. *Inter-Asia Cultural Studies*, 5(2), 263-278.DOI: 10.1080/1464937042000236748
- Xiao Sh. Ding W. Li Li (2019, September 28). 70 years on new China's road to sports glory. *Xinhua agency*. http://www.xinhuanet.com/english/2019-09/28/c_138430988.htm
- Zhongwen wk, 中文維基百科 (2022 一月 三 号) 文化大革命 . <https://zh.wikipedia.org/wiki/%E6%96%87%E5%8C%96%E5%A4%A7%E9%9D%A9%E5%91%BD>
- Ηλιού Φ. (2014). Η ιδεολογική χρήση της ιστορίας. Στο Σ. Ι. Ασδραχάς, Δ. Δημητρόπουλος, Φ Ηλιού, Ν. Θεοτοκάς, Ν. Κοταρίδης, Χρ. Λούκος, Σ. Παναγιωτίδης, Π. Στάθης. *Οι αναγνώσεις του 1821 και η Αριστερά* (σσ. 15-28). Αθήνα: Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας Αυγή.
- Σπυροπούλου, Μ. (2019 Σεπτέμβριος 1) Η ψυχαναλυτική προσέγγιση της ιδεολογίας. *Εφημερίδα Καθημερινή*. Ανακτήθηκε Ιανουάριος 10, 2022 από <https://www.kathimerini.gr/opinion/interviews/1044578/i-psychanalytiki-proseggisi-tis-ideologias/>

ΚΩΤΣΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ-高原-, Παγκράτι, Αθήνα, 17 Μαρτίου 2022.